Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

SORØEGNENS ANDELS-SVINESLAGTERI

1909—1934

SORØEGNENS ANDELS-SVINESLAGTERI

1909—1934

ET TILBAGEBLIK

UDARBEJDET AF
KARL ELNEGAARD

Sorø
Sorø Bogtrykkeri (Aktieselskab) ved Rasmussen-Krogh
1934

Med Hundredaarsskiftet er det, som om der kommer ny Foretagsomhed paa Sorøegnen og i Sorø By. Hidtil har man nærmest levet paa den Opfattelse, at Egnen skal være et Slags Vedhæng til Ringsted- og Slagelseegnen. Sorøegnen har f. Eks. ikke sin egen Landboforening. Den kommer med det nye Hundredaar. Sorø Amts landøkonomiske Selskab, der maatte regnes for hjemmehørende paa Slagelseegnen, holdt, indtil Sorøegnens Landboforening oprettedes, Dyrskuer i Sorø. Men dette Forhold tilfredsstillede ikke i Længden Sorøegnens Landmænd, og de tog sig for at faa en Forening for dem selv. Dette blev imidlertid taget dem meget unaadigt op fra de ledendes Side paa Vestsjælland, hvor man ønskede fremdeles at have Sorø By og dens Opland som „Anneks". Det samme gjorde sig ogsaa gældende — om end i mindre Grad — fra Ringstedegnen.

Imidlertid river Sorøegnen sig løs fra Formynderskabet og bliver, som det er naturligt, støttet heri efter bedste Evne af Sorø By, der selvfølgelig kan se, hvilken Fordel det er at have et Opland, der staar uafhængigt af Nabobyerne.

Sorøegnen fik sin Landboforening, og Sorø By og det nordlige Opland fik sin Bane, idet Sorø—Vedde-Banen aabnedes for Drift i Februar 1903. Denne Bane var i de første Aar et stort Gode for saavel Byen som Oplandet og et Vidnesbyrd om, at man ikke var til Sinds at lade sig sejle agter ud.

I de første Aar af det 20. Hundredaar dukker ogsaa Tanken om et Slagteri for Sorøegnen frem. Der har alt længe været Slagterier baade i Ringsted og Slagelse, endogsaa i Landsbyen Haslev. Hvorfor skulde det ikke være gørligt at faa et Slagteri for denne Egn ogsaa?

Da Tanken først er kommen frem, lader den sig ikke mere afvise. Men havde der været Misstemning fra Naboegnene, da Landboforeningen stiftedes i sin Tid, saa blev det meget værre nu, da Talen var om et Slagteri.

Der blev sat alle Sejl til for at forpurre Sagen, hvad det følgende vil vise.

Da Slagterisagen rejstes.

I November 1906 ser man første Gang Slagterisagen fremdraget i de stedlige Blade, og det fremgaar deraf, at der underhaanden har været arbejdet af et Udvalg for Tegning af Svin til et Slagteri i Sorø.

Man satte ikke Maalet højt til at begynde med, idet man vilde oprette Slagteriet, dersom det lykkedes at tegne 8000 Svin.

Dette Tal blev naaet omkring ved Novembertid nævnte Aar, og da man første Gang saa Sagen omtalt offentligt, var der tegnet 9555 Svin. Den 10. November meddeltes det, at der var afholdt et Udvalgsmøde, hvor det vedtoges at udsende en Redegørelse til de tegnede Andelshavere, ligesom det bestemtes, at Tegningen skulde fortsættes.

Saa bryder Stormen løs.

I „Sorø Amtstidende" skrev en Indsender under Mærket K. K. en længere Artikel mod et Slagteri i Sorø. Efter en Indledning hed det i Artiklen:

„For Tiden er hele Byen (Sorø) i ivrig Agitation. Man træffer Bankbestyrere og Gaardskarle, Grosserere og Høkere, Værtshusholdere, Barberere og Skomagere osv. — man træffer dem alle som sagkyndige m. H. t. Svineslagtning og som hensynsløse Agitatorer".

Videre skriver Indsenderen, der ikke har det bedre end godt, at det kribler i Sorøegnens Landmænd efterat komme til at indtage ledende Stillinger som Formændene for Slagterierne i Ringsted, Slagelse og Haslev. Og saa tilføjes der — med tydelig Adresse til Dyrlæge Nielsen, Sorø — at „en Dyrlæge kunde ønske sig en rolig Plads paa sine gamle Dage ved Slagteriet".

Man kan ikke skylde K. K. for at være særlig smagfuld m. H. t. de Vaaben, han brugte i Angrebet paa Slagteribevægelsen; men dette Angreb efterfulgtes af mange andre, som ikke var finere i Tonen.

En af de vigtigste Anker mod at rejse et Slagteri i Sorø var denne, at et saa lille Slagteri ikke kunde staa sig i Kappestriden med de større Slagterier som f. Eks. dem i Ringsted og Slagelse. Det var derfor et Held, at der fra en hel anden Kant af Landet just i de samme Dage kom et Indlæg til Fordel for de smaa Slagterier.

Samtidig med, at der arbejdedes for et Slagteri i Sorø, havde man noget lignende for paa Brønderslevegnen i Vendsyssel. Ved et Møde om dette Spørgsmaal i Brønderslev var Direktør Lund fra Skanderborg Slagteri kommen til Stede for at give vejledende Oplysninger, og han udtalte ved denne Lejlighed bl. a.:

„Mange smaa Slagterier havde til en Begyndelse mange Vanskeligheder at kæmpe med. Men nu kan disse Slagterier give ligesaa godt Udbytte som de store. Det er en Behagelighed for en Egn at have et Slagteri; men der maa og skal til, at Landboerne staar sammen".

Det er en Selvfølge, at den stedlige Presse ikke var sen til at bringe denne Anbefaling for de smaa Slagteriers Berettigelse.

Men Indsenderen K. K. er ihærdig i Sorø Amtstidende. Han har været ude med et nyt Indlæg i Slutningen af November 1906, hvorom Folketidende skriver, at adskillige af hans Udtryk nærmer sig stærkt det kriminelle. K. K. har saaledes skrevet, at „man har drevet en aarelang, hemmelig, bondefangeragtig Agitation, som Folket. burde have dæmmet op imod".

Trods disse lyssky Angreb gik Arbejdet for Slagterisagen sin rolige og støtte Gang, flere og flere Andelshavere meldte sig, og i Begyndelsen af December oplyses, at der nu er tegnet 10.000 Svin.

Det kunde godt tænkes, at det voldsomme Skyts, K. K. kørte op med, havde haft den stik modsatte Virkning end den tilsigtede.

Der blev Mand og Mand imellem ytret Tvivl om, hvorvidt Indsenderen K. K. virkelig var en Landmand fra Sorøegnen, som han gav sig ud for, og Amtstidende maatte i den Anledning ud med en redaktionel Artikel, hvori det hævdedes, at K. K. var, hvad han gav sig ud for at være. Bladet oplyste bl. a., at det var en gammel Mand!

Bladet sluttede sin Artikel med et Citat af Hørup: „Ræk ikke Halsen saa langt frem efter fremmed Hjælp, at de hugger Hovedet af jer, og glem ikke, at I kommer til at betale Gildet".

Det er ikke umiddelbart indlysende, hvorfor Hørup skulde køres i Marken i denne Sammenhæng.

Som et Bevis paa, at man ikke i Slagelse havde været saadan ude om at faa et Slagteri som Sorøborgerne nu var det, skrev Amtstidende, at Slagelse Slagteri ikke var noget Byslagteri, men Landmændenes eget.

Samme Blad mindede om de Vanskeligheder, der var med at skaffe Sorø Højskole Jord. Dertil svarer Folketidende, at det er ikke glemt, men at det ikke var fra Sorø Bys Borgere, denne Modstand var kommen, men at det tværtimod var dem, der havde fjernet disse Vanskeligheder og senere støttet Oprettelsen af baade Sorø Husholdningsskole og Sorøegnens Landboforening.

— Hermed ebbede Avisskriverierne ud for Aaret 1906.

Med det nye Aar begyndte man at holde en Række Sognemøder til Støtte for Sagen.

Den 28. Januar var der saaledes Møde i Munkebjergby, hvor Dyrlæge Nielsen gjorde Rede for Udvalgets Arbejde. Der var mødt ca. 100 Mennesker, og i Referatet hedder det, at Tanken vandt udelt Tilslutning.

Ved et Møde 8 Dage i Forvejen i Pedersborg havde der været 70—80 Mennesker til Stede. Mødet her omfattede ogsaa Andelshaverne i Sorø Landsogn og Kindertofte. Dyrlæge Nielsen oplyste ved Mødet, at der i Løbet af et Par Dage var tegnet en Garantikapital af Borgere i Sorø paa 36.500 Kr.

Den 31. Januar er der Møde i Bransmark, og her fremsættes den Tanke at forbinde Slagteriet med en Ægpræserveringsanstalt.

Denne Tanke blev imidlertid aldrig virkeliggjort.

I den følgende Tid er der Møder i Lynge — for Lynge og Broby Sogne —, i Vindstrup for Tjustrup og Kirkerup, i Alsted for Alsted og Glumsø, og endelig i Stenlille.

Sidstnævnte Sted var Forholdene lidt forskellige fra den øvrige Egn, idet der var rejst en Bevægelse for at faa et Slagteri her. Der blev foretaget Tegning af Svin, og man naaede ligesaa højt med Tallet som i Sorø. Der blev holdt Generalforsamling, vedtaget Love og valgt Bestyrelse. Men videre naaede man ikke. Længere end til Papiret kom Stenlille Slagteri aldrig. Hvorvidt der virkelig var Grundlag for et Slagteri paa dette Sted, skal der ikke siges noget om, da Bevægelsen ingen Betydning fik. Det blev saaledes sagt, at de fleste af de Svin, der var tegnet til Stenlille, var „Papirsvin". Men hvor megen eller liden Ret skal ikke drøftes her. Det samme blev forøvrigt sagt fra Modstandernes Side om Sorø.

Om alle Sognemøderne hedder det i Referaterne, at der var udelt Stemning for Oprettelsen af Slagteriet i Sorø.

Da man havde været hele Oplandet rundt, afholdt man Torsdag d. 7. Marts 1907 Møde i Hotel „Klubben", hvor alle de Repræsentanter, der var valgt ved Sognemøderne, 40—50 ialt, var kommen til Stede.

Ved denne Lejlighed blev Listerne over de tegnede Svin gennemgaaede og fandtes at svare godt til de faktiske Forhold.

Der nedsattes et snævrere Udvalg til at udarbejde Love og senere sammenkalde Repræsentanterne paa ny. Udvalget fik følgende Sammensætning:

Sognefoged P. Larsen, Kirkerup, Propr. Olsen, Engelsborg, Gdr. Rs. Andersen, Vindstrup, Sognefoged N. P. Rasmussen, Devitsrød, Gdr. J. N. Jensen, Vedde, Gdr. Niels Hansen, Bjernede, Parcell. Hans Jensen, Bransmark, Dyrlæge Nielsen og Kbmd. P. F. Hansen, begge Sorø.

Dette Udvalg fremskaffede et Lovudkast, som fremlagdes ved et nyt Repræsentantmøde, der afholdtes i „Axelhus" d. 19. Marts. Udkastet blev vedtaget, og saa var man naaet saa vidt, at Andelshaverne kunde indkaldes til Generalforsamling.

Den første Generalforsamling

blev holdt i Hotel „Klubben" Onsdag d. 3. April 1907. Trods Foraarstravlheden havde Generalforsamlingen samlet omtr. Halvdelen af de indtegnede 700 Andelshavere.

Drøftelserne varede i 4 Timer.

Paa det nedsatte Udvalgs Vegne bød Parcell. Hans Jensen, Bransmark, velkommen og udtalte, at efter Udvalgets Opfattelse var der gode Betingelser for et Slagteri i Sorø. Han fremhævede Betydningen af, at Slagteriet kom til at ligge i en By, der kunde købe dets Affaldsprodukter. Da der tillige var Udsigt til, at man kunde faa en fortrinlig Byggegrund gratis, og Byens Borgere havde tegnet en Garanti paa 38.000 Kr., og da der nu af 700 Andelshavere var tegnet ca. 10.000 Svin, saa var der næppe nogen Grund til at betænke sig længere.

Dyrlæge Nielsen fremsatte en Del saglige Oplysninger om store og smaa Slagteriers Rentabilitet, Slagteomkostninger, Kørepenge, Svind m. m. Han oplæste en Del Breve, han havde modtaget fra Slagteridirektører, der alle udtalte, at de mindre Slagterier kunde give ligesaa godt Udbytte som de store. Dog tilføjede de fleste, at der maatte være 10.000 Svin til at begynde med.

I Sorø var der ingen „Papirsvin". Sognerepræsentanterne havde gennemgaaet Tegningslisterne og erklæret, at den af de enkelte Andnlshavere anslaaede Produktion gennemgaaende ikke var for højt regnet. Dog vilde Tal. udtrykkelig bemærke, at 14 Andelshavere med en anslaaet aarlig Produktion af 190 Svin kun var tegnede under Forudsætning af, at der ikke blev noget Slagteri i Stenlille, da de forud var tegnede der til.

Gdr. J. Chr. Larsen, Fjenneslevmagle, oplyste, at Landboforeningen havde nedsat et Udvalg til at overveje Betimeligheden af et Slagteri i Sorø, og at dette Udvalg havde deltaget i et Par Møder om Sagen.

Gdr. A. Nielsen, „Elmegaard", Rude Eskildstrup, mente, at det var bedst at vente til 1910 med Slagteriet, da Leveringen til Ringsted først ophørte dette Aar — til Slagelse 1909.

Gdr. Hans Pedersen, Engelstofte, udtalte sig i samme Retning.

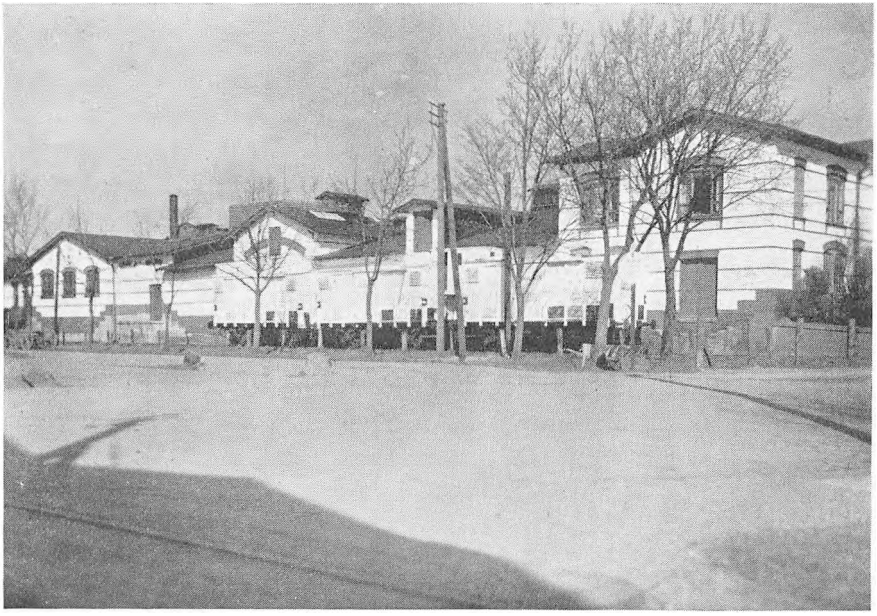

Slagteriet set fra Vest.

— Efterat Lovudkastet var gennemgaaet Paragraf for Paragraf, vedtoges det enstemmigt at oprette Slagteriet paa Grundlag af det tegnede Antal Svin og under Forudsætning af, at der gratis blev stillet en Byggegrund til Raadighed, og at Byens Borgere ydede en Garanti paa 38.000 Kr.

Det vedtoges desuden, at de Repræsentanter, der var valgt paa Sognemøderne, indtil videre skulde være Sogneformænd. Som foreløbig Bestyrelse skulde det nedsatte snævrere Udvalg virke, indtil en ny Generalforsamling kunde holdes i Maj.

Inden denne Generalforsamling blev holdt, var der i Fjenneslev et Møde, hvor Sorø- og Ringsted-Interesserne tog Livtag.

Sognefoged Søren Jensen-Hyldegaard, Tvindelstrup, og Direktør Pihl, Ringsted, var kommen til Stede for at tale Ringsted Slagteris Sag, medens Dyrlæge Nielsen, Sorø, kæmpede for Sorøs Interesser.

Mødet var sammenkaldt af Ringsted Slagteri i Anledning af, at der forestod en Udvidelse af Slagteriet.

Sundhedskommissionen og Distriktslægen.

Lørdag d. 25. Maj holdt Sorø Sundhedskommission Møde i Anledning af, at det paatænktes at købe Byggegrund til Slagteriet mellem Absalonsgade og Imprægneringsanstalten.

Efter Forlydende i de stedlige Blade delte Kommissionen sig i et Flertal og et Mindretal paa henholdsvis 4 og 2. Mindretallet var Distriktslægen, Dr. Kaarsberg og Politimester Kalko. Hele Kommissionen var dog enige om èn Ting, at Pladsen ved Absalonsgade var den heldigste. Der havde nemlig ogsaa været Tale om at lægge Slagteriet ved Sorø Dampmølle paa Holbækvej. I saa Fald skulde der være Afløb til Sorø Sø; kom det til at ligge ved Absalonsgade, skulde Afløbet gaa til „Flommen".

Sundhedskommissionens Møde fik et Efterspil, idet Dr. Kaarsberg d. 28. Maj indrykkede nedenstaaende Artikkel i Folketidende:

„Red. af Sorø Folketidende!

I H. t. Deres meget ærede Blads Referat angaaende de stedfundne Forhandlinger om det paatænkte Svineslagteris Plads, finder jeg Anledning til at udtale følgende:

Som Ansvarshavende for Befolkningens Patienter paa Sorø Amts Sygehus og Sindssygeanstalt anser jeg den for et Svineslagteri udpegede Plads for valgt med ufornøden ringe Hensyn til Hospitalernes Tarv. Naar det anføres, at „Sundhedskommissionens Erklæring, som anført, ikke anfører afgørende Grunde" mod Pladsen, saa skal jeg straks — forinden man arbejder videre — hævde, at jeg som eneste lægekyndige Medlem af denne Kommission, med ønskeligste Bestemthed og klarest mulige Motivering har fraraadt mine ærede Medborgere Anlæget paa bemeldte Plads. Jeg anser dens Benyttelse for en Ulykke for den offentlige Institution, hvis Tjener jeg er. Og jeg maa — ogsaa i Henhold til Bladets Notits — ønske forud at udtale dette offentlig.

En yderligere Diskussion i Bladet anser jeg mig for ukaldet til i denne Sag.

Sorø, den 28. Maj 1907.

Hans Kaarsberg."

— Man maatte kende Dyrlæge Nielsen daarligt, dersom man troede, han vilde lade Distriktslægens Indlæg gaa upaatalt hen. Det skete heller ikke, og den 7. Juni er Dyrlægen der med et Svar til Dr. Kaarsberg.

Dyrlægen skriver bl. a. om Distriktslægens Artikel, at det var „ein grausom Salbe;" men hvis nogen tror, at den har „die gantze Arme (d. e. Slagteriet) ruineret auf einmahl", saa tager han storlig fejl. „Denne Sag staar og falder ikke med den Afgørelse, der træffes med H. t. den omhandlede Plads; kan den ikke faas, vil Slagteriet blive bygget paa en anden, som Byen selv har Raadighed over, og som vistnok er ligesaa god."

— I Sorø Byraads Møde den 21. Juni oplyste Kbmd. P. F. Hansen, at Slagterisagen var trukket i Langdrag, fordi man endnu ikke havde faaet Svar fra Akademiet angaaende Jordkøbet ved Absalonsgade.

Byraadet vedtog enstemmigt, at saafremt dette Jordstykke ikke kunde faas, vilde man være villig til at overlade Slagteriet en anden Plads.

— Denne Plads var Kolonihaverne ved Holbergsvej, hvor Alderdomshjemmet nu ligger.

Efter denne Vedtagelse besluttede det nedsatte Slagteriudvalg at indkalde til en stiftende Generalforsamling, der oprindelig var tænkt afholdt i Maj Maaned.

Stiftende Generalforsamling.

Lørdag d. 13. Juli mødtes 200 Andelshavere i Hotel „Klubben" til stiftende Generalforsamling.

Dyrlæge Nielsen bød Velkommen og oplyste, at Forhandlingerne mellem Byraadet og Akademiet endnu ikke var endt. Derfor havde den midlertidige Bestyrelse ventet med at indkalde til Generalforsamling, indtil der fra Byraadet forelaa et bestemt Tilsagn om Byggegrund, hvis den paatænkte Grund ikke kunde faas.

Tal. advarede imod at tage det for højtideligt m. H. t. de meddelte Tal fra Tegningen til et Slagteri i Stenlille. Meddelelserne maatte tages med passende Forbehold.

Efterat Parcell. Hans Jensen, Bransmark, var valgt til Ordstyrer begyndte Gennemgangen af Lovforslaget. Paa Forslag af Gdr. Hans Pedersen, Engelstofte, ændres Navnet fra „Sorø Andelsslagteri" til „Sorøegnens Andelssvineslagteri".

Rs. Andersen.

Gdr. Rs. Andersen, Vindstrup, oplyste m. H. t. § 1, at den skulde forstaas saaledes, at Slagteriet ikke begyndte, før der var indskrevet Andelsbeviser for mindst 10.000 Svin. Ingen behøvede derfor at nære Frygt for, at Slagteriet skulde begynde Virksomheden med mindre.

I § 2 stod der oprindelig, at Slagteriet oprettedes „til Fordel for Egnens Landmænd". Dette blev slettet, da man betragtede det som noget selvfølgeligt.

Man gav § 3 en Tilføjelse om, at Garantiforpligtelsen gjaldt for 15 Aar.

Leveringspligten, som § 5 omhandlede, gav Anledning til et længere Ordskifte. Vægtgrænsen nedad fastsattes til 70 Kilo, opad til 110 Kilo. Orner skulde modtages efter Bestyrelsens Bestemmelse.

Ligeledes gav § 9, der forbød Anvendelse af Drikkepenge paa Slagteriet, Anledning til en livlig Drøftelse. Nogle mente, at denne Paragraf hverken vilde eller kunde blive overholdt, hvorfor den helst maatte udgaa. Der var dog Flertal for at beholde den.

Det vedtoges, at Bestyrelsen skulde bestaa af 7 Medlemmer, hvoraf 1 skulde vælges af Garanterne i Sorø By, de øvrige 6 mellem Aktionærerne kredsvis.

Folketingsmand Poul Christensen foreslog, at Formanden skulde vælges af Generalforsamlingen, medens Gdr. Hans Pedersen, Engelstofte, og Gdr. K. Jørgesen, Suserup, holdt paa, at han skulde vælges af Bestyrelsen, saaledes som det var foreslaaet i Lovudkastet. Poul Christensens Forslag vedtoges med 36 St. mod 19.

Poul Christensen.

Det kom dog ikke til noget Valg ved denne Generalforsamling, idet man paa Forslag af Sognefoged Jens Jensen, Slaglille, vedtog, at alle Valg skulde udsættes, indtil alle Andelsbeviserne var underskrevet.

Vanskeligheder med Byggepladsen.

I September 1907 fremkom der en Meddelelse om, at der fra Kultusministeriet var indløbet en Skrivelse til Sorø Byraad om, at Pladsen ved Absalonsgade ikke kunde faas, da Justitsministeriets lægekyndige Konsulent havde udtalt, at et Slagteri paa denne Plads vilde være til ubodelig Skade for Amtssygehuset.

Det var noget af en Jobspost for Slagterisagen. Men det var dog et Plaster paa Saaret, at det samtidig kunde meddeles, at en Privatmand, Værkejer Andersen, Sorø Vand-, Gas- og Elektricitetsværk, havde tilbudt gratis Plads ved Frederiksvej, og at et Konsortium (Møllekonsortiet, der ejede Grunde ved Holbækvej) ligeledes havde tilbudt gratis Byggegrund. Af de to tilbudte Grunde maatte den ved Holbækvej betragtes som den bedst egnede, naar Pladsen ved Absalonsgade ikke kunde faas, da den laa lige op til Sorø—Vedde-Banen.

Medens Grundspørgsmaalet optog Sindene hos dem, der havde tegnet sig som Andelshavere i Sorø, og hos Sorø Bys Borgere, der ogsaa var stærkt interesserede i dette Spørgsmaals Løsen, holdt Stenlille Slagteri stiftende Generalforsamling (d. 22. Novbr. 1907). Der var mødt 250 Deltagere, og det blev oplyst, at der af 566 Andelshavere var tegnet 10.757 Svin. Det blev fremhævet stærkt, at det ikke var „Papirsvin". Der blev valgt Bestyrelse m. m. og Generalforsamlingen sluttede med Leveraab for Slagteriet.

Der var dem, der mente, at det blev Stenlille, der gik af med Sejren tilsidst. Tiden viste dog noget andet.

Faa Dage efter Generalforsamlingen i Stenlille blev det meddelt, at Garantitegningen til Sorø Slagteri var sluttet, og at det nødvendige Antal Svin var tegnet. Andelshavernes Tal opgjordes til 694.

Bestyrelsesvalg m. m.

Torsdag den 12. December 1907 holdtes der en ny Generalforsamling i Sorø Slagteri i Overværelse af 300 Andelshavere, og nu skulde de endelige Valg foretages.

Gdr. Rs. Andersen, Vindstrup, var Ordstyrer.

Først valgte man Formand.

Propr. Jørgensen, Bromme Mølle, valgtes med 119 St. Rs. Andersen fik 76 og J. Chr. Larsen, Fjenneslevmagle, 12. Ved bunden skriftlig Afstemning mellem de to førstnævnte fik Jørgensen 214 St., Rs. Andersen 53.

Propr. Jørgensen takkede for Valget og udtalte Haabet om, at det maatte lykkes ved godt Samarbejde at føre Slagteriet frem saaledes, at det maatte blive til Gavn baade for Egn og By.

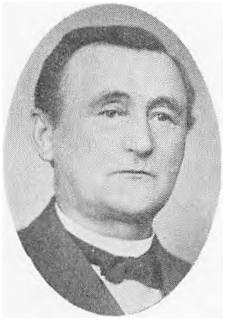

P Jespersen.

Til Bestyrelsen valgtes for 1. Kreds Sognefoged P. Jespersen, Alsted, 2. Kreds Folketingsmand Poul Christensen, Ødemark, for 3. Kreds Propr. Jørgensen, Bromme, 4. Kreds Gdr. Jens Jensen, Borød, 5. Kreds Gdr. K. Jørgensen, Suserup, 6. Kreds Gdr. Rs. Andersen, Vindstrup, og 7. Kreds (Sorø By) Dyrlæge Nielsen.

Som Revisorer valgtes Skovfoged Rosenørn, Bromme, og Lærer Andersen, Alsted.

Ordstyreren sluttede Generalforsamlingen med et kraftigt besvaret Leve for Slagteriet.

Byggepladsen igen.

Jens Jensen.

Det blev stadig ved at trække i Langdrag med Afgørelsen af Byggepladssagen. I Begyndelsen af 1908 var der dog noget, som tydede paa, at man snart kunde se Ende paa de langsommelige Forhandlinger. I et Byraadsmøde Fredag den 17. Januar rettede Klbmd. P. F. Hansen en Forespørgsel til Borgmester Kalko, om han vilde være villig til at indkalde til et ekstraord. Byraadsmøde i Anledning af, at der kunde ventes en Forespørgsel fra Formanden for Slagteriet ang. Byggepladsen. Det vilde være ønskeligt, om Byraadet hurtigst muligt kunde tage Stilling til Sagen.

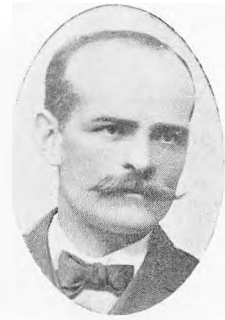

K. Jørgensen.

Borgmesteren mente, det var bedst, at Forespørgslen kom frem i et ordin. Møde; men kunde det ikke vente, var der selvfølgelig intet i Vejen for, at der indkaldtes til et ekstraord. Møde.

Saa gaar der Maaneder hen igen, før man hører noget om Byggepladsen.

Endelig d. 2. April bringer Bladene en Meddelelse om, at Kvæstor forlanger 1 Kr. pr. Kv. Alen i 60 Alens Dybde fra Absalonsgade

og 50 Øre pr. Kv. Al. for det bagved liggende Areal, foruden 5000 Kr. som Tilskud til et Renseanlæg i „Flommen"

Byraads-Udvalget mente at kunne tiltræde det sidste Forlangende, men fandt ellers Prisen for høj og henviste til, hvad Byen selv havde faaet for Byggegrunde. Man bød 75 Øre pr. Kv. Al. i 80 Alens Dybde og 1500 Kr. pr. Td. Land for Resten.

Mærkeligt nok gik Kvæstor ind paa Byraadets Tilbud, og dermed var den Sag, der havde voldt saa megen Kval, ude af Verden, og Byggeriet kunde begynde.

Nu efter de mange Aars Forløb spørger man med Undren, hvordan det er gaaet til, at Autoriteterne har forandret Mening om Byggeplads-Spørgsmaalet. Der var jo en Gang givet et bestaaet Afslag. Hertil kan kun svares, at der maa have været sat Kræfter i Bevægelse, som har kunnet rydde Hindringerne af Vejen.

I Slutningen af April Maaned blev der fra Kultusministeriet fremsendt Udkast til Købekontrakt paa Jordstykket ved Absalonsgade i Overensstemmelse med den Aftale, der var truffet med Byraadet. Der var dog indføjet en Bestemmelse om, at saafremt Renseanlægget i „Flommen" ikke kom til Udførelse, skulde Slagteriet anlægge et saadant Anlæg paa sin Grund.

— Tanken om et Renseanlæg i „Flommen" blev først til Virkelighed i 1933, hvorimod der lige fra Slagteriets Begyndelse har været Septictank her.

Arbejdet udbydes.

Da nu Hindringerne m. H. t. Byggepladsen var ryddet til Side, tog man straks fat paa de forberedende Arbejder. Den 4. Maj 1908 blev Byggegrunden udstukket af Kvæstorens Landinspektør; men at det kom til at gaa med Stormskridt med Arbejdets Paabegyndelse, kan man just ikke paastaa.

Den 23. Juli holdt Bestyrelsen Møde, hvor det vedtoges at rette Henvendelse til forskellige Ingeniører om deres Betingelser for mulig Medvirken ved Slagteriets Opførelse. Paa et nyt Møde Tirsdag d. 25. August vedtog Bestyrelsen at antage Ingeniør Wendelbo-Madsen til at bistaa ved Slagteriets Bygning og Indretning. 3 Dage forud havde Landinspektør Stage afsat den Td. Land, der skulde bruges til Byggegrund.

Bestyrelsen nedsatte et Byggeudvalg, der kom til at bestaa af: Propr. Jørgensen, Bromme, Gdr. Rs. Andersen, Vindstrup, Gdr. K. Jørgensen, Suserup, og Dyrlæge Nielsen.

Der blev holdt flere Møder sammen med Ingeniør Wendelbo-Madsen, hvor de udarbejdede Tegninger og Beskrivelser blev gennemgaaede.

Slagteriet var beregnet til en normal Slagtning af 15.000 Svin aarlig; men det skulde indrettes saaledes, at det let og med forholdsvis ringe Udgift kunde gøres større.

Man ventede, at Slagteriet kunde staa færdig til Drift 1. Juni 1909. Da dette var noget senere end oprindelig bestemt, indledede Bestyrelsen Underhandlinger, hvis Hensigt var at lade Slagteriet begynde til Nytaar under en eller anden Form, saaledes, at de

Slagteriets Gaard paa en Modtagelsesdag.

Andelshavere, der til den Tid udtraadte af deres hidtilværende Slagteriforbindelse, og andre allerede da kunde faa en ordnet, samlet Afsætning af deres Svin. Der blev truffet Ordning med Roskilde Slagteri herom.

Den 7. November 1908 vedtog Bestyrelsen at udbyde Arbejdet, og dette skete gennem en saalydende Kundgørelse:

„Licitation.

Udførelsen af Bygningsarbejdet, Damp-, Køle- og elektrisk Anlæg, samt Glidestænger m. m. ved Opførelse af Sorøegnens Andelssvineslagteri udbydes herved.

Tilbud modtages i samlet eller delt Entreprise. Tegninger og Beskrivelser er fremlagt i Hotel „Klubben"s Lokaler i Sorø fra Fredag den 20. ds.

Tilbudene skal være indsendte inden Lørdag den 5. December Kl. 10 Formd. under Adresse: Hr. Propr. Jørgensen, f T. Hotel „Klubben", Sorø.

Bestyrelsen".

Det meddeltes, at Arkitekt von Huth Fredag d. 20. November vilde være til Stede i „Klubben" for at give Oplysninger om de fremlagte Tegninger og Beskrivelser.

I. H. t. Tegningerne skulde Slagteribygningerne have en Længde af 100 Al. og en Dybde af indtil 30 Al., Facade mod Bystationen og Spor langs med Facaden. Slagteriets Gulv skulde ligge i Højde med Jernbanevognenes Bund, saa Paa- og Aflæsningen kunde blive saa let som mulig. Slagtehallens Størrelse skulde være 300 Kv. Al. og Nedskæringsrummet lignende. Direktørboligen skulde være mod Absalonsgade.

Samme Dag, Tegningerne blev fremlagt, var Tømrermester Niels Pedersen, Ordrup, til Stede paa Byggegrunden for at „vise Vand", hvad han havde Ord for at være dygtig til. Nærværende ved Vandvisningen var Byggeudvalget, Ingeniøren, Arkitekten m. fl. Niels Pedersen paaviste ved Hjælp af sin Pilekvist Grænsen for en Vandaare, der omtrent i Retning fra Nord til Syd gik over Slagteriets Grund.

Tilbudene aabnes.

Som man kunde vente, indkom der mange Tilbud paa Arbejdet ved Slagteriets Opførelse. Der indkom dog kun 4 samlede Tilbud, og ingen af dem var fra Sorø-Haandværkere.

De billigste Enkelttilbud var fra følgende:

Murerarbejdet: Murerm. S. Langkjær	35.276	Kr.
Tømrerarbejdet: Tømrerm. N. P. Andersen . .	10.000	„
Snedkerarbejdet: Snedkerm. N. J. Hansen . . .	2.777	„
Malerarbejdet: Malerm. Carlsen.	1.200	„
Blikkenslagerarb.: Blikkenslager Ludv. Hansen	280	„
Glarmesterarbejdet: Glarmester A. Andersen. .	450	„
Glidestænger m. m.: Smedem. Vald. Friis . . .	1.335	„

Alle Haandværkerne var hjemmehørende i Sorø.

Den samlede Byggesum kom op paa 54.605 Kr. Ingeniørens Overslag lød paa 64.755 Kr., d. v. s. at Tilbudene var omtrent 10.000 Kr. billigere.

Paa det elektriske Anlæg var indkommet et Tilbud fra Otto Bruun & Uldal paa 8450 Kr., og paa Damp- og Køleanlægget et Tilbud fra „Atlas" paa 20.700 Kr.

Alle de ovennævnte Tilbud blev antaget.

Efterat Tilbudene var gennemgaaede, samledes Bestyrelsen med Sogneformændene, hvor Formanden, Propr. Jørgensen, Bromme, bød velkommen og oplyste, at nu var alt klart til, at der kunde tages fat paa Slagteriets Opførelse. Det eneste, der endnu manglede, var en Ordning af Sporforbindelsen.

Ingeniør Wendelboe-Madsen gav forskellige Oplysninger om Slagteriets Indretning, bl. a. at det var indrettet paa at slagte 150 Svin pr. Slagtedag. Det var Meningen, der skulde slagtes 2 Gange ugentlig. Ingeniøren meddelte, at hele Slagteriet med Maskiner osv. vilde komme til at koste 110.000 Kr.

Formanden oplyste, at der forhandledes med Elektricitetsværket om Lys og Kraft. Endvidere, at man fra Sorø Spare- og Laanekasse havde Tilsagn om 70.000 Kr. til en Rente af 4½ pCt. Det øvrige Beløb fik man fra Banken for Sorø og Omegn.

M. H. t. den ovenfor omtalte Forhandling med Elektricitetsværket sluttedes der den 29. December 1908 en Overenskomst med Værkejer Andersen om elektrisk Installation for 1000 Kr., Levering af 3 Stk. Motorer, der skulde koste 4.600 Kr., og en Maalertavle m. m. for 400 Kr. Prisen for Lys og Kraft sættes til: fra 1—150.000 H. W. 0.99 Øre, fra 150.000—250.000 H. W. 0,99 Øre ÷ 25 pCt. og fra 250.000 H. W. og derover til 0,99 Øre ÷ 50 pCt.

Andersen var bunden uopsigelig i 10 Aar, medens Slagteriet efter 2 Aars Drift kunde opsige Overenskomsten med 1 Aars Varsel.

Fredag den 11. December begyndte man paa Jordarbejdet.

I Slutningen af Aaret kom der Tilsagn fra Statsbanerne og Imprægneringsanstalten om Lægningen af Jernbanesporet. Statsbanerne forlangte senere en Bankgaranti paa 5000 Kr. Denne blev ordnet med Banken for Sorø og Omegn. Sporet blev afsat den 29. December.

Bestyrelsen havde vedtaget at ansætte en Konduktør til 175 Kr. mdl., saa længe Byggeriet stod paa.

Og saa gik Arbejdet med Opførelsen sin jævne Gang.

Den 8. Juni 1909 meddeles, at Murerarbejdet er saa langt fremme, at man kan begynde at rejse Tagværket.

Den 24. s. M. var der Licitation over Inventar.

Resultatet blev:

Damphedeanlæg: „Alliance", Slagelse	1770 Kr.
Transmissioner, Pumpe- og Hejseværk: H. C. Lunge & Søn, Sorø	1525 „
Svideovn: „Atlas", København	3150 „
Bødkerarbejdet: Hans Sørensen, Vindstrup	279 „
Hængejern, Stikkroge og Kippeapparat: Smedem. Vald. Friis, Sorø	475 „
Vand- og Dampledninger: Samme	1300 „

M. C. Dreyer, København, leverede Nedfiringsapparat for 555 Kr., Saltlagesprøjte 1540 Kr., Hovedvaskemaskine 350 Kr., Fedtsmelteri 4518 Kr., Blodpresse 250 Kr. og Destruktionsanlæg 4246 Kr.

I Forbindelse med ovenstaaende skal anføres, at Bestyrelsen paa et Møde d. 30. September 1909 vedtog at anlægge et Pølsemageri efter Tegning af Ing. Wendelbo-Madsen.

— Mandag d. 28. Juni hejstes Kransen paa Slagteriet.

Slagteriudsalget.

R. Veistrup.

Ringsted Svineslagteri havde et Udsalg i Sorø, som bestyredes af R. P. Veistrup og Hustru. Dette Udsalg vilde Sorø Slagteri naturligvis gærne overtage, saa det kunde blive fri for Konkurrence paa dette Omraade.

Første Gang, Bestyrelsens Forhandlingsprotokol nævner noget om denne Sag, er fra et Møde d. 11. August 1909. Da hedder det, at der fra Ringsted Svineslagteri forelaa en Skrivelse om Betingelserne for, at Sorø Slagteri kunde overtage Udsalget, og det gav Anledning til, at Folketingsmand Poul Christensen valgtes til at forhandle med Ringsted om Overdragelsen.

Næste Gang, man hører noget om Spørgsmaalet er fra et Bestyrelsesmøde d. 30. September samme Aar, hvor det vedtoges at tilbyde Ringsted Slagteri at overtage Udsalget omkring 1. November paa Betingelse af, at Ringsted Slagteri ikke fremtidig oprettede noget Udsalg i Sorø til Salg af Slagteriprodukter. Sorø skulde til Gengæld forpligtige sig til at overtage

Fru Veistrup.

Inventaret i Udsalget, medens Ringsted skulde gaa ind paa at levere Sorø de Varer, man kom til at mangle, for en gros Pris. Saafremt Forretningsbestyrer Vejstrup og Hustru indvilgede i at blive ved Udsalget, vilde Sorø betale Ringsted 2500 Kr. for Overdragelsen.

Det kom nu ikke til at gaa saa glat, som man havde ventet fra Sorøs Side; der var adskillig Gnidningsmodstand at overvinde, hvad man kan skønne deraf, at det paa et Bestyrelsesmøde d. 22. Oktober vedtoges at indbyde Bestyrelsen for Ringsted Slagteri til en Sammenkomst sammen med Bestyrelsen for Sorø Slagteri for om muligt at faa rettet de Misforstaaelser, der var fremkommet, og eventuelt indlede en ny Forhandling om Udsalget.

8 Dage efter havde man fra Ringsted Slagteri faaet et Svar, der gik ud paa, at Bestyrelsen ikke kunde modtage Indbydelsen fra Sorø, men at man ikke var uvillig til at forhandle med et Udvalg fra Sorø, naar dette vilde komme til Ringsted ved et Bestyrelsesmøde i November Maaned.

Naa, da Bjerget ikke vilde komme til Profeten, maatte Profeten komme til Bjerget!

Sorø-Folkene maatte tage til Ringsted; men Rejsen var da heller ikke forgæves.

Frk. Black.

Den 9. November hedder det, at der er truffet en endelig Ordning om Sorø Slagteris Overtagelse af Udsalget. Overtagelsen kostede 2000 Kr. Desuden skulde der ordnes forskellige Forhold, som kostede 800 Kr.

Forretningsbestyrer Vejstrup og Hustru knyttedes fremdeles til Udsalget, som de vedblev at bestyre indtil de trak sig tilbage 1928. Pladsen blev saa overtaget af Frk. Black, der havde haft lignende Virksomhed før.

Slagteriet begynder sin Virksomhed.

Aaret 1909 nærmede sig stærkt sin Udgang, før Slagteriet blev saa vidt færdigt, at Virksomheden kunde begynde. Den 7. Oktober kunde Bladene meddele, at Slagteriet vilde være færdigt til Brug d. 1. November. Men der kom til at gaa adskillige Dage over denne Tid.

Allerede den 25. Juni havde man antaget en Direktør. Han hed Chr. Christensen og var 45 Aar gl. Oprindelig havde han været Kontorist paa Hjørring Slagteri. 1890 blev han Direktør for

Skanderborg Slagteri; 3 Aar senere overtog han Ledelsen af Slagteriet i Nykøbing F., og 1899 kom han til de engelske Brugsforeningers Slagteri i Herning. Siden 1905 havde han drevet privat Forretning.

Dir. Christensen var udmærket anbefalet. Uheldigvis viste det sig ret snart, at Anbefalingerne ikke alene kunde gøre det.

Den 23. Oktober antoges til Slagtemester O. Nielsen fra Valby Slagteri og til Pølsemester H. Christensen fra Slagelse (Søn af Ledvogter C., „Ægir").

Man havde ogsaa truffet Aftale med Nielsen Ladefoged, London, om Overtagelse af Slagteriets Flæskeproduktion. Det skete samme Dag, d. 30. Oktober 1909, som Slagteriet overleveredes til Bestyrelsen i Overværelse af Arkitekten, Haandværksmestrene og de Entreprenører, som havde haft med Arbejdet at gøre.

Man manglede endnu Landbrugsministeriets Godkendelse og Ansættelse af en kontrollerende Dyrlæge. Dyrlæge-Spørgsmaalet ordnedes d. 16. November, da Dyrlæge Nielsen, Sorø, ansattes. Ministeriets Anerkendelse af Slagteriet forelaa ogsaa omsider.

Og saa oprandt den store Dag, da det første Svin maatte lade Livet paa Sorøegnens Andelssvineslagteri!

Den 24. November foretoges der en Prøveslagtning i Overværelse af Bestyrelsen. Ialt slagtedes der 19 Svin, og det hedder i Forhandlingsprotokollens Beretning, at Slagtningen „forløb til Tilfredshed".

Det første Svin, der slagtedes, var leverel af Gdr. Vilhelm Nielsen, Krøjerup. Det fik en Krans om Halsen!

Torsdag d. 25. November 1909 var den første ordinære Slagtedag. Denne og den foregaaende Dag modtoges der 59 Svin.

Den følgende Torsdag slagtedes der 87 Svin og Torsdag d. 9. December 127 Svin.

Det bestemtes, at fremtidig skulde der leveres Svin Onsdag Efterm. og Torsdag Form.

— Sorøegnens Andelssvineslagteri var nu en Kendsgerning. Nu havde man endelig naaet det Maal, der var slidt og stridt for i Aarevis.

Sejren var vunden. Men man var ikke kommen sovende til den.

Slagteriets Generalforsamlinger.

I det foregaaende er det nærmest Slagteriets Forhistorie, der er bleven fremdraget. De 25 Aar, der er gaaet, siden Virksomheden begyndte i November 1909, har været rige paa Begivenheder. Man kan bl. a. af Referatet af de aarlig tilbagevendende Generalforsamlinger læse sig en hel Del til af, hvad der er sket indenfor den Sammenslutning, der bærer Navnet „Sorøegnens Andelssvineslagteri".

Generalforsamlings-Referaterne, afspejler de skiftende Stemninger indenfor Slagteriets Kreds. Holder man sig alene til, hvad der staar at læse i Forhandlingsprotokollen, lærer man kun de nøgne Fakta at kende; læser man derimod Bladenes Referater, faar man et levende Billede af, hvad der optager Andelshaverne.

Gennem Formandens og Direktørernes udførlige Beretninger faar man Besked om Svingningerne i Priserne paa Flæskemarkedet og hvad andet, der vedrører Slagteriets Drift. Gennem de aflagde Regnskaber oplyses det, hvordan Driftsudbyttet har været. Man hører om Udfaldet af de forskellige Valg, bliver sat ind i de mangeartede Drøftelser, der bevæger sig over vidt forgrenede Felter — kort sagt: Slagteriets Generalforsamlinger gennem de svundne 25 Aar er som en broget Billedbog, der er interessant at blade igennem,

Det er naturligvis ikke lutter Idyl, man bliver stillet overfor, naar man gennemgaar disse Beretninger. Lys veksler med Skygge, og til Tider gaar Bølgerne højt, naar Andelshaverne i stort Tal samles til denne aarlige „Rigsdag".

I det følgende kan der ikke blive Tale om at gaa i Enkeltheder eller brede sig med Gengivelse af større eller mindre Uddrag af Referaterne — Her maa man nøjes med at fremdrage det vigtigste af, hvad der er sket de forskellige Aar; men selv en kort Omtale af Begivenhederne vil altid kunne have sin Interesse baade for den ældre og den yngre Slægt.

1910.

Den første Generalforsamling, efter at Slagteriet er kommen i Drift, holdtes d. 18. Marts. Den nuv. Formand, J. Chr. Larsen, Fjenneslevmagle, var Ordstyrer.

Formanden, Møller Jørgensen, Bromme, omtalte i sin Beretning Slagteriets Forhistorie og udtrykte sin Glæde over, at Sorø Haandværkere havde været billigst med alt det, der kunde laves i Sorø. Han mente ikke, at Byggesummen vilde komme ret meget over 120.000 Kr. Overslagssummen var ca. 10.000 Kr. større. Paa given Anledning oplyste han, at Slagteriet var stort nok til at kunne slagte 25.000 Svin. Ved en lille Udvidelse af Svalehallen kunde der slagtes 35.000 Stk.

Der blev lyst efter en Ægpræserverings-Anstalt i Forbindelse med Slagteriet. Fra Bestyrelsens Side hævdedes det, at det med Hensyn hertil var bedst at se Tiden an. —

P. F. Hansen.

Møller Jørgensen vilde trække sig tilbage som Formand, men da han fik en meget stærk Opfordring til at blive, indvilgede han heri paa den udtrykkelige Betingelse, at han fik Lov at slippe det følgende Aar.

Til Bestyrelsen nyvalgtes for Sorø Kbmd. P. F. Hansen i St. for Dyrlæge Nielsen, der ikke mente, at hans Stilling som kontrollerende Dyrlæge kunde forenes med at være Medlem af Bestyrelsen. Endvidere nyvalgtes Gdr. And. Andersen, Lynge Eskilstrup, i St. f. Gdr. Rs. Andersen, Vindstrup. Da Folketingsmand Poul Christensen havde nedlagt sit Mandat, valgtes Gdr. J. Nørhave, Saltofte i hans Sted.

1911.

And. Andersen.

Generalforsamling d. 14. Marts. Den blev især mærkelig ved Formandsskiftet. Møller Jørgensen, Bromme, fastholdt Ønsketom at trække sig tilbage. Som hans Efterfølger valgtes Gdr. J. Chr. Larsen, Holmegaard, Fjenneslevmagle, der siden har været Formand uafbrudt. Rs. Andersen, Vindstrup, var ogsaa foreslaaet, men nægtede at modtage Valg og anbefalede at stemme paaa J. Chr. Larsen. Ved Haandsoprækning valgtes Larsen.

Til Bestyrelsen valgtes 3 Sognefogder, nemlig N. P. Rasmussen,

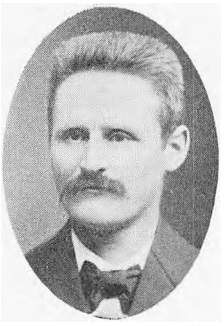

J. Nørhave.

Devitsrød, Gunner Larsen, Lynge, og J. N. Jensen, Munkebjergby. Desuden valgtes Bødker Niels Hansen, Kr. Flinterup.

Ellers forefaldt der ikke noget ved denne Generalforsamling ud over det sædvanlige.

N. P. Rasmussen.

1912.

Var Generalforsamlingen 1911 rolig, saa blev den i 1912 det stik modsatte, og det kan vistnok siges, at det var den mest stormende af alle de Generalforsamlinger, der har været holdt indenfor Sorø Slagteri.

Den holdtes d. 24. Februar. Forud for denne var gaaet et Bestyrelsesmøde, hvor Formanden var fremkommet med saadanne Oplysninger, der lod formode, at den kommende Generalforsamling ikke vilde blive fredelig.

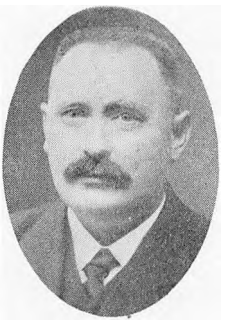

Gunner Larsen.

Bestyrelsesmødet blev holdt i Hotel „Klubben". Alene dette var egnet til at vække Opmærksomhed, da Møderne ellers altid holdtes paa selve Slagteriet. Det havde sin Grund i, at man ikke ønskede Direktør Christensens Nærværelse, og han plejede ellers altid at føre Forhandlingsprotokollen.

Naar man nu læser Referatet af, hvad der skete ved Bestyrelsesmødet hin Dag, forstaar man, hvorfor Direktøren ikke skulde med. Det ses, at Forretningsfører Veistrup har refereret Mødet.

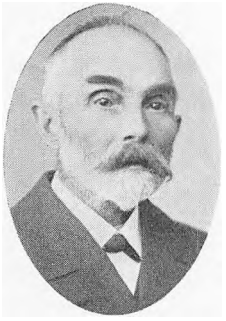

Niels Hansen.

Formanden oplyste, at han havde foretaget Udregninger af de ugentlige Meddelelser fra Direktøren om Slagteriets Salg af Flæsk i England og var kommen til det Resultat, at man havde faaet 1. Kl.s Pris for ca. 20 % af Flæsket, medens Oplysninger til det aflagde Regnskab viste, at der paa Slagteriet var betalt 1. Kl.s Pris for ca. 44 %.

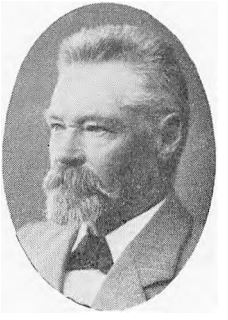

J. N. Jensen.

Endvidere meddelte Formanden, at Slagteriets Affald var udbragt til mindre end paaa Naboslagterierne. Driftsudgifterne havde i Sammenligning med Ringsted paa enkelte Ting været betydelig højere i Sorø, f. Eks paa Salt, Salpeter og Kul.

Efterat man havde faaet disse Oplysninger, vedtog Bestyrelsen at opsige Dir. Christensen fra 1. Marts, og det overdroges Formanden at lede den daglige Drift foreløbig.

Medens Formanden var i Sorø, havde Direktøren til hans Hjem i Fjenneslevmagle sendt en Meddelelse om, at han opsagde sin Plads — fra 1. Juni!

Ved dette Bestyrelsesmøde vedtoges det desuden at henvende sig til Revisionsbanken i København for at faa gennemgaaet de foreliggende Regnskaber.

— Saa kom Generalforsamlingsdagen, og det mærkedes straks, at der var Uro i Luften. Til Ordstyrer valgte man Folketingsmand Poul Christensen, og det var et heldigt Valg, da han havde parlamentarisk Erfaring, som kom til Nytte under Forhandlingerne.

Formanden gjorde Rede for Stillingen i Overensstemmelse med, hvad han tidligere havde fremdraget paa Bestyrelsesmødet og efter Regnskabsaflæggelsen førtes der en lang og bevæget Drøftelse af Slagteriets Forhold.

Det blev foreslaaet, at man ikke skulde godkende Regnskabet, og dette Forslag vandt Sangbund i Forsamlingen. Imidlertid gjorde Ordstyreren opmærksom paa, at hvis Regnskabet ikke godkendtes, vilde Generalforlingen straks blive hævet uden at de øvrige Punkter, der stod paa Dagsordenen, kom til Behandling. En ny Generalforsamling vilde blive nødvendig, og der vilde ikke foreløbig blive udbetalt noget Overskud.

Disse Oplysninger gjorde Forsamlingen betænkelig, og da Regnskabet endelig kom til Afstemning, vedtoges det med 146 St. mod 66.

Saa var Stormen stilnet af. Men Efterdønningerne mærkedes dog deri, at man ikke fastsatte Revisorernes Løn, da det stilledes i Udsigt, at Revisionsbanken i København skulde overtage en Del af Revisionen. Dette førte til, at de lokale Revisorer blev afskaffet og ikke genindført siden.

Fra denne bevægede Generalforsamsing skal endnu nævnes, at de afgaaende Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes, og at det vedtoges, at Halvdelen af Sogneformændene skulde afgaa hvert Aar. Kongevejen skulde dele Slagteriets Opland i en sydlig og nordlig Del. Det blev dem paa den nordre Side, der afgik først.

— Som Følge af Beslutningen paa Generalforsamlingen d. 24. Febr. antoges en ny Direktør d. 9. Marts, nemlig Bogholder Emborg ved Løgstør Andelssvineslagteri.

At det havde været galt med andre end den fratraadte Direktør, fik man et Bevis paa, idet det i et Bestyrelsesmøde d. 22. Marts meddeltes, at Slagtermesteren var afskediget, fordi han havde fjærnet Varer fra Slagteriet uden at betale dem.

1913.

Har vi dvælet længe ved, hvad der skete ved Generalforsamlingen 1912 og ved, hvad der gik forud og fulgte efter, kan vi til Gengæld fatte os i den største Korthed, hvad 1913 vedrører.

Generalforsamlingen, der holdtes den 14. Februar, prægedes af, at der var kommen andre og mere stabile Forhold ved Slagteriet. Det var en anden Aand, der nu var bleven raadende, og Tilliden var atter vendt tilbage.

Der er egentlig ikke stort at fortælle fra dette Aars Generalforsamling ud over, at de afgaaende Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes.

Efter Generalforsamlingen valgtes Sognefoged N. P. Rasmussen, Devitsrød, til Næstformand.

1914.

Da Generalforsamlingen afholdtes d. 18. Februar, anede man ikke noget om de skæbnesvangre Begivenheder, der skulde komme til at præge dette Aar og de nærmest følgende. Man levede endnu i rolige og gode Forhold. Men den Verdenskrig, der brød ud i August, kom til at sætte Spor paa mange Omraader, ogsaa paa en Virksomhed som Slagteriet.

Generalforsamlingen havde da ogsaa et meget „smertefrit" Forløb, og der var almindelig Tilfredshed over hele Linien, naar man lige undtager, at der ankedes over for stort Svind og over Klasificeringen. Navnlig var dette Tilfældet med en Andelshaver fra Krøjerup, der satte Forsamlingens Taalmod paa en haard Prøve ved en meget omstændelig Redegørelse for, hvor uretfærdigt han var bleven behandlet efter sin egen Mening.

Ved denne Generalforsamling var Lovene fremme til Revision, og de blev i det store og hele vedtaget i den Skikkelse, de forelagdes. Den endelige Vedtagelse af de reviderede Love skete paa en ekstra Generalforsamling d. 31. Marts.

— Paa et følgende Bestyrelsesmøde vedtoges det at indmelde Slagteriet i D. B. C. Ved foregaaende Generalforsamlinger havde dette Spørgsmaal flere Gange været bragt paa Bane.

1915.

Lavrids Nielsen.

Mellem Generalforsamlingerne 1914 og 1915 var der sket mange mærkelige Ting, som imidlertid ikke satte noget større Præg paa Generalforsamlingen d. 26. Februar.

Det mest bemærkelsesværdige var, at der kom 2 nye Medlemmer i Bestyrelsen, nemlig Gdr., Landbrugskandidat Lavrids Nielsen, Vejbjerggaard, Pedersborg, og Gdr. Hans Ludvig Petersen, Engelstofte.

Førstnævnte havde paa Generalforsamlingen fremdraget Spørgsmaalet om Kreaturslagtning og Kvægeksport, et Spørgsmaal, der havde Forbindelse med de Forhold, der var medført af Krigen. Nogen endelig Afgørelse blev ikke truffet; men Formanden meddelte, at Sagen havde været for i Bestyrelsesmøder, og at det atter vilde komme paa Dagsordenen.

— Som det vil vides, blev Slagtning af Kreaturer senere indført ved Sorø Slagteri.

Hans Ludvig Petersen.

1916.

Generalforsamlingen holdes den 25. Febr. Det vigtigste, der skete ved denne Lejlighed, var, at Kbmd. K. Petersen afløste Kbmd. P. F. Hansen som Medlem af Bestyrelsen, og at det vedtoges at udstationere Orner i Slagteriets Opland.

Gdr. Lavrids Nielsen, Vejbjerggaard, fremførte ligesom ved forrige Generalforsamling Spørgsmaalet om Kreaturslagtning, og slog navnlig til Lyd for, at Slagteriet gik i Spidsen for Oprettelse af en Exportforening til Salg af Kreaturer.

Generalforsamlingen varede kun 1½ Time.

1917.

Generalforsamlingen d. 24. Februar maa nærmest betegnes som en ren Idyl. At der ikke har været meget at drøfte, faar man et Indtryk af, naar man hører, at den kun varede ca. 5 Kvarter. Af Referaterne fremgaar det da ogsaa, at der ikke har været Diskussion om nogen Ting, men alm. Tilfredshed over hele Linien.

Aaret 1916 blev af Formanden betegnet som et Rekordaar. Noteringen var til at begynde med 152, ved Aarets Slutning 184.

Der var ingen Forskel paa Priserne i de forskellige Klasser. Den store Efterspørgsel, som Krigen medførte, gjorde, at man ikke spurgte, om Flæsket var mere eller mindre fedt, — alt kunde afsættes.

Aaret havde bragt Direktørskifte, idet Direktør Emborg havde faaet Plads i Esbjerg og bleven afløst af Dir. Mehlsen, som hidtil havde været Bogholder ved Skive Slagteri. Emborg var til Stede ved Generalforsamlingen og takkede Andelshaverne for de 4 Aar, han havde staaet for Styre i Sorø.

1918.

Generalforsamling d. 28. Februar.

Aaret 1917 havde i endnu højere Grad end sin Forgænger været præget af Krigstiden. Der havde paa Grund af Blokade været Standsning i Udførslen. Da Transporten atter genoptoges, kunde det vare 4—5 Uger, før Varerne naaede frem til de engelske Havnebyer, og Udgifterne til Fragt og Krigsforsikring var store.

Ved Cirkulære af 5. Oktober 1917 var det bleven paabudt, at Slagterierne skulde hensalte 33 pCt. af det bedste Flæsk til Kommunerne. Dette Paabud ophævedes igen ved Cirkulære af 30. November s. A.

En Del af Arbejderne ved Slagteriet havde faaet deres Afsked, fordi der ikke var leveret saa mange Svin. Det kneb med at skaffe Foder til Svinene.

Det fremgaar af Referaterne, at Sorø Slagteri i Aarets Løb havde begyndt paa den Kreaturslagtning, som havde været paa Tale adskillige Gange ved tidligere Generalforsamlinger.

1919.

Formanden udtalte i Beretningen ved Generalforsamlingen d. 27. Febr. sin Glæde over, at Krigen var ophørt.

Aaret var i høj Grad bleven præget af Krigen. Alle Tilførsler af Foderstoffer var ophørt, og da der tillige i 1917 og 18 havde været en lille Høst, var Svinebesætningerne bleven reduceret til næsten ingen Ting. Sorø Slagteri havde kun faaet leveret — 1889 Svin mod 21.521 1917.

Formanden oplyste, at der nu var Tegn paa Opgang. Ved en foretagen Tælling havde det vist sig, at der var 2072 Svin i Slagteriets Opland, og der var Haab om, at det kunde bedre sig i Sommerens Løb.

Trods det, at der kun var leveret 1889 Svin til Slagteriet i 1918, var Slagteriets Overskud naaet den fantastiske Sum af 94.679 Kr. Det var klart, at dette Overskud ikke kunde være tjent paa de faa Svin, og Formanden oplyste da ogsaa, at det skyldtes tilbagebetalt Krigsforsikring o. lign.

Det var givet, at man ikke kunde udbetale dette store Overskud til Andelshaverne, hvoraf en Del – endda en stor Part — slet ikke havde sendt Svin til Slagteriet. Derfor hensatte man 65.000 Kr. til en Bygge- og Reservefond.

Søren Nielsen.

I denne Forbindelse oplyste Formanden, at man paatænkte en Udvidelse af Slagteriet med et nyt Rum til Kreaturslagtning. Et saadant vilde med Bygning og Inventar koste 40.000 Kr. Med Maskinanlæg vilde det komme op paa det dobbelte.

Gdr. Søren Nielsen, Pedersborg valgtes til Medlem af Bestyrelsen i St. f. Lavr. Nielsen, Vejbjerggaard, der trak sig tilbage,

Det vedtoges under stor Begejstring at skænke 5000 Kr. til Sønderjyderne.

1920.

Ved Generalforsamlingen d. 18. Febr. fremgik det af Formandens Beretning, at det igen var begyndt at gaa den rigtige Vej med Svineleveringen. Der var nemlig i 1919 modtaget 4289 Svin — 2400 flere end i 1918. Tællingen viste, at der var 11.528 Svin i Slagteriets Opland. Det oplystes, at der var anvendt 68.000 Kr. paa Omforandring af Lokalerne til Kvægslagtning. Generalforsamlingen holdtes under en Slagteristrejke, der var begyndt 1. Februar. Den sluttede først d. 6. April.

Spørgsmaalet: Landbrugsraadet gav Anledning til Ordskifte. Der skulde bruges 1 Mill. Kr. til dette Raad, og Parsl. J. P. Petersen, Hylstrup, ønskede at vide, hvor stor en Del af denne Million, Sorø skulde yde. Formanden udtalte, at han ikke kunde oplyse noget herom, og dette foranledigede J. P. Petersen til at sige, at han saa vilde foreslaa, at det eventuelle Beløb tilbageholdtes, indtil Husmandsforeningen var bleven repræsenteret i Raadet.

Da dette Forslag ikke vandt Tilslutning i Forsamlingen, frafaldt Forslagsstilleren det.

1921.

Formanden indledede sin Beretning ved Generalforsamlingen den 18. Februar med at sige, at Aaret 1920 havde været præget af Eftervirkningerne af Krigen. Noteringen var begyndt med 320 Øre. og gik op til 430 Øre. Den høje Flæskepris skyldtes den høje Sterlingkurs.

Hans Olsen.

Handelen med Flæsk til England var foregaaet under usædvanlige Former, idet den engelske Regering havde været Køber af alt Flæsk og fordelt det til Agenterne.

Et Eksempel paa de unormale Tider er det, at Slagteriet har maattet bygge et Tørveskur, da der fyredes med Tørv.

Gdr. Hans Olsen, Døjringe, indvalgtes i Bestyrelsen i St. f. Sognefoged J. N. Jensen, Munkebjergby, der ikke ønskede Genvalg.

1922.

Generalforsamling d. 14. Februar.

I Beretningen hed det, at Svinepriserne havde været stærkt svingende. Der var begyndt med en Notering paa 360 Øre. og der sluttedes med 330 Øre. De store Svingninger skyldtes Svingningerne med Sterlingkursen og saa de store Tilførsler af Flæsk fra andre Lande.

Et Forslag om, at Slagteriet skulde virke som Anvisningskontor for Køb og Salg af Pattegrise blev behandlet, men førte ikke til noget Resultat. Det blev senere gennemført under en anden Form.

Niels Christensen.

Et Forslag om, at vælge to hjemlige Revisorer foruden den sagkyndige Revision forkastedes.

Til Bestyrelsen valgtes Gdr. Niels Christensen, Ødemark, i St. f. Bødker Niels Hansen, der var fraflyttet Kredsen.

1923.

Ved Generalforsamlingen d. 14. Februar kunde Formanden i sin Beretning meddele, at det afsluttede Regnskabsaar havde udmærket sig ved jævn Aftagen af Varerne og ingen stærke Sving-

ninger i Prisen. Han advarede mod det fede Flæsk, som der jævnlig klagedes over fra England.

Tilvæksten i Svineleveringen nødvendiggjorde, at der foretoges nye Udvidelser af Slagteriets Lokaler. Bestyrelsen foreslog, at Kontorerne blev taget ind til Kølerum, og at der byggedes en Forlængelsen af Svalegangen. Styrelsen turde ikke gaa Sommeren i Møde med de nuværende Pladsforhold. Efter Udvidelsen vilde Slagteriet kunne behandle 30—35.000 Svin. Udvidelsen og Ombygningen vilde koste 60.000 Kr.

Forslaget vedtoges med alle St. mod 30. — Gdr. Lavrids Nielsen, Vejbjerggaard, indledede en Forhandling om Svineavlens Forbedring. Han foreslog, at der skulde ydes 2 Øre af hver Gris, der leveredes paa Slagteriet, til dette Formaal. Forslagsstilleren blev spurgt om, hvordan disse Penge skulde anvendes, og svarede, at det maatte blive Bestyrelsens Sag.

Forslaget forkastedes med 145 St. mod 118.

Et Forslag om, at Slagteriet skulde tage sig af Handelen med Pattegrise, forkastedes ligeledes.

Til Bestyrelsen nyvalgtes Propr. Johan Jensen, Frederikskilde, i St. f. Gdr. And. Andersen, Lynge Eskildstrup, der var afgaaet ved Døden.

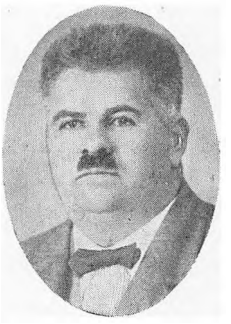

Johan Jensen.

1924.

Chr. Pedersen.

Formanden kunde i sin Beretning ved Generalforsamlingen d. 16. Februar betegne det afsluttede Regnskabsaar som et Rekordaar for Slagteriet, der havde modtaget 35.279 Svin mod 24.145 forr. Aar. Det havde altsaa vist sig, at den ved Generalforsamlingen 1923 vedtagne Ombygning og Udvidelse af Slagteriet var tiltrængt i høj Grad. Formanden kunde ligeledes meddele, at der ingen store Svingninger havde været i Noteringerne.

Gdr. Worm, Lille Ebberup, talte for, at det ikke skulde være nogen Pligt at vælge en Mand fra Byen til Bestyrelsen. Heroverfor gjordes det gældende, at det altid var rart at have en handelskyndig Mand indenfor Bestyrelsen.

Bestyrelsen foreslog, at der skulde tages et Arbejde op for en Bedring af Svineavlen indenfor Slagteriets Opland. Slagteriet, Landbo- og Husmandsforeningen skulde samarbejde om Sagen.

Forslaget tilsigtede at finde de bedste Søer og paa Grundlag deraf oprette lokale Avlscentre. — Forslaget vedtoges.

Det vedtoges, at der skulde antages en Mand til at købe og sælge Pattegrise.

Til Bestyrelsen valgtes Sognefoged Chr. Pedersen, Tjustrup, i St. for Propr. Joh. Jensen, Frederikskilde.

1925.

I Beretningen om Regnskabsaaret 1924 hedder det ved Generalforsamlingen den 13. Februar, at Handelen med Pattegrise er faldet heldigt ud. Til Opkøber var fra 1. April antaget Hakon Jensen.

Som et Led i Arbejdet for Bedringen af Svineavlen var kaaret 27 Søer.

Det blev foreslaaet fra en Andelshaver, at Formanden som Løn skulde have 5 Øre pr. Gris, der deltog i Efterbetalingen. Herfor stemte 199, mod 198. Da Forskellen var saa lille, stilledes der Forslag om at forhøje Formandens Løn fra 500 til 1000 Kr., og dette vedtoges enstemmigt.

Alle Valg var Genvalg.

1926.

Generalforsamling 11. Februar. Ingen større Ting fremme i Forhandlingen. Formanden nævnte i sin Beretning, at der havde været stærkt skiftende Leveringer. Propr. Joh. Jensen, Frederikskilde, talte om en eventuel Svine-Forsøgsstation.

1927.

Det afsluttede Regnskabsaar havde staaet i Nedgangens Tegn m. H. t. Priserne, udtalte Formanden ved Generalforsamlingen d. 18. Februar. Aarsagen hertil var bl. a. en engelsk Minestrejke og et Forbud i Juli Maaned mod Indførelse af Svin og Affald til England. Forbudet blev udstedt fra engelsk Side af Frygt for Mund- og Klovesygesmitte.

— Sognefoged P. Christiansen, Pedersborg, valgtes til Medlem af Bestyrelsen i St. f. Gdr. Søren Nielsen, smst., der ikke ønskede Genvalg.

1928.

Generalforsamling d. 11. Febr. — I Beretningen hed det, at Aaret havde været præget af nedadgaaende Flæskepriser. Der var klaget meget fra England over for blødt Flæsk.

Formanden omtalte i sin Beretning den Brand, der havde hærget Slagteriet Natten mellem d. 3. og 4. Januar. Skaden paa Bygningerne var opgjort til 26.766 Kr. Lageret havde en Værdi af 147.617 Kr. Skaden herpaa var vurderet til 65.617 Kr., Skaden paa Inventaret udjgorde 18.962 Kr.

Om Generalforsamlingen hedder det i Referaterne, at det blev den mest livlige og langvarige i Slagteriets Historie. Den varede i 4 Timer.

Formanden indledede med en Tak til Forretningsbestyrer Veistrup og Frue, der skulde fratræde Pladsen i Udsalget 1. Maj og afløses af Frk. Black, Ringsted.

— Den langvarige Drøftelse drejede sig om mange forskellige Ting: Lønspørgsmaal, bl. a. Formandens Løn, Revisorernes Løn og andre Udgiftsposter paa Regnskabet.

Endvidere drøftede man en ny Udvidelse af Slagteriet: Svalehallen skulde gøres større, Kreaturslagteri, Fedtsmelteri og Fedtlager tages ind til Ballerum og langs Holbergsvej skulde opføres en ny Bygning til Kontorer, Pølsemageri og Kreaturslagtning m. m. Efter en saadan Udvidelse vilde man være i Stand til at modtage 60.000 Svin.

Forslaget vedtoges enstemmigt.

Et Forslag om at ophøre med Grisehandelen, forkastedes.

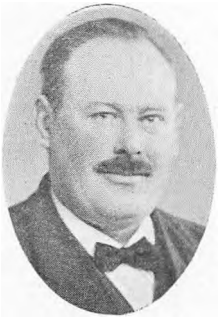

And. Hansen.

Forud for Formandsvalget førtes en meget livlig Forhandling. Foruden J. Chr. Larsen foresloges P. Christiansen, Pedersborg, som Formand. Sidstnævnte frabad sig absolut Valg. Imidlertid begæredes der skriftlig Afstemning mellem de to nævnte. Resultatet blev, at J. Chr. Larsen genvalgtes med 468 St., medens P. Christiansen fik 344.

Sognefoged And. Hansen, Frenderup, nyvalgtes i St. f. Gdr. Niels Christensen, Ødemark, der ikke ønskede Genvalg.

1929.

Det var det 19. Driftsaar, der aflagdes Beretning om ved Generalforsamlingen d. 15. Febr., og det oplystes bl. a., at man i dette var naaet til 60.000 Svin. Endvidere oplystes det, at Slagteriet fra sin første Begyndelse til Dato ialt havde kostet 426.000 Kr. Bygningerne var assurerede for 335.000 Kr., Inventaret for 140.000 Kr. og Lageret for 200.000 Kr.

Formanden nævnte, at der i det Aar, Beretningen omfattede,

havde været et Par Tyverier paa Slagteriet, men at de ikke havde paaført dette noget Tab.

Formandslønnen, der ved forrige Aars Generalforsamling var nedsat til 500 Kr., forhøjedes igen til 1000 Kr.

— Generalforsamlingen havde langt mindre Tilslutning end sædvanlig grundet paa, at det var bleven Snefygning. Toget fra Vedde var saaledes kørt fast mellem Døjringe og Pedersborg.

Om Aftenen var der Fællesspisning for kun 150 Deltagere, hovedsagelig fra Byen. De fleste Landboere havde foretrukket at køre hjem, mens det var Dag.

1930.

I Beretningen ved Generalforsamlingen d. 22. Febr. kunde Formanden udtale, at det foregaaende Aar havde været godt for Svineproduktionen. Der havde været konstante Priser hele Aaret, og i Forhold til Prisen paa Foderstoffer maatte Avlen siges at være lønnende.

Det oplystes, af der nu var udstationeret 50 Orner i Slagteriets Opland, og at der var opført en Kød-, Ben- og Blodfoderfabrik.

— Generalforsamlingen varede kun halvanden Time.

1931.

Ved Generalforsamlingen d. 21. Februar havde Formandens Beretning en mørkere Tone end Aaret forud. Det hed, at Udsigterne for Svineavlen ikke var lyse. Noteringen, der til at begynde med havde været 152 Øre, var gaaet ned til 86 Øre for 1. Kl.

Direktøren udtalte i sin Beretning, at kom Nedgangen i Flæskeprisen et Aar senere end ventet, saa var den til Gengæld kommen med langt større Styrke, end man havde tænkt sig.

Ved Generalforsamlingen blev der drøftet mange forskellige Spørgsmaal. Bl. a. var de sortbrogede Svin kommen paa Programmet, og der blev talt længe om dem baade for og imod.

Ogsaa Lønspørgsmaalet affødte paany en livlig Meningstilkendegivelse. En af Deltagerne i Drøftelsen om denne Sag kom med en Udtalelse om, at „lusede" 2000 Kr. ikke var værd at tale om, naar det gjaldt en dygtig Direktør.

Spørgsmaalet om lokale Revisorer spøgede igen; men det blev, som tidligere, ved det bestaaende.

1932.

Generalforsamling d. 5. Februar. — I Beretningen udtaltes der bl. a., at de økonomiske Vanskeligheder havde været de største,

dette Slægtled havde oplevet. Ikke alene Flæskeproduktionen, men saa godt som alt, hvad Landbruget frembragte, medførte Tab. I de 22 Aar, Slagteriet havde bestaaet, havde man ikke været nede paa saa lav en Gennemsnitspris, godt 79 Øre, mod 123 Øre Aaret forud.

I Beretningen omtalte Formanden ogsaa, at Butiken i Slagteriets Udsalg var bleven udvidet. Det var første Gang i de 30 Aar, der havde været Slagteriudsalg, (først for Ringsted Slagteri), at der var foretaget nogen Forandring med Butiken.

Fra L. S. ankedes der over, at Bestyrelsen ikke havde taget Spørgsmaalet om Tilpasning op til Overvejelse. Kravet om at faa Udgifterne bragt ned mødte Tilslutning fra mange Sider. Der blev af en Andelshaver stillet en Resolution, hvori der krævedes en Lønnedgang paa 33 pCt. En anden Andelshaver foreslog „ca. 33 pCt." For det første Forslag var der kun faa Stemmer. Et Forslag om, at Formannslønnnen skulde nedskæres med 33 pCt., fik derimod en Mængde Stemmer.

Der blev paany talt om lokale Revisorer ud fra den Betragtning, at de var billigere end Revisionen fra København. Der var dog ingen Stemning for at gøre dette Skridt.

Gdr. Vald. Sørensen, Skellebjerg, afløste Sognefoged And. Hansen, Frenderup, som Bestyrelsesmedlem.

Det vedtoges at slutte sig til Andelsbanken.

Der førtes en meget bevæget Debat om Grisehandelen, idet en Andelshaver havde foreslaaet, at den skulde ophæves. Forslaget herom forkastedes med stor Stemmeflerhed.

Vald. Sørensen.

1933.

Johs. Nielsen.

Ved Generalforsamlingen d. 18. Februar oplystes det, at England havde nedskaaret Indførselen med 20 pCt.

Man drøftede Spørgsmaalet om en Opskæringsfabrik.

I Aarets Løb var Dir. Jensen bleven afløst af Dir. Hansen.

Da Gdr. Hans Olsen, Døjringe, ikke ønskede at fortsætte som Bestyrelsesmedlem, valgtes Gdr. Chr. Jensen, Tjørntved, i hans Sted. I Stedet for Gdr. Johs. Nielsen, Næsby, valgtes Folketingsmand J. Chr. Jensen-Broby, som Medlem af Bestyrelsen.

Slagteriets nuværende Bestyrelse:

P. Christiansen. Chr. Jensen.

J. P. Larsen. J. Chr. Larsen. Hans P. Olsen.

K. Petersen. J. Chr. Jensen-Broby.

1934.

I Jubilæumsaaret holdtes Generalforsamlingen d. 17. Februar.

Ved Ordstyrevalget var der en lille Styrkeprøve, hvor L. S. forsøgte at sætte deres Kandidat igennem. Der var foreslaaet 3 til Ordstyrer: Folketingsmand J. Chr. Jensen, Broby, Proprietær Nielsen, Herrestrup, og Gaardejer Møller, Ulrikskolm, Døjringe.

Folketingsmanden valgtes med 228 St., de to andre Kandidater fik henholdsvis 93 og 24 St.

Formanden begyndte sin Beretning med at sige, at det forløbne Aar ikke havde bragt nogen Lysning for Landbruget, tværtimod. Den eneste Gren indenfor Landbruget, der havde været lønnende, var yderligere bleven beskaaret. Tal. mente dog, at der var en lille Bedring, idet der forelaa Oplysninger om, at Amerika havde indskrænket sin Svineproduktion med 25 pCt., ligeledes, at de engelske Landmænd slet ikke kunde overholde de Kontrakter, de havde tegnet sig for. Hvis disse Oplysninger var rigtige, havde man Lov til at vente, at Kvotaen ikke blev skaaret yderligere ned.

Direktøren oplyste i sin Beretning, at der i Foraaret 1933 var installeret en lille Kølemaskine i Pølsemageriet, og denne besørgede Afkølingen i Fedtsmelteri- og Pølsemagerikølerum. Endvidere oplyste Direktøren, at Driftsomkostningerne var steget med 40 Øre pr. Svin. Aarsagen hertil skyldtes dels Nedgangen i det modtagne Antal Svin, dels de meget uregelmæssige Leveringer og desuden, at Priserne var steget paa forskelligt af det, Slagteriet skulde købe, f. Eks. Salt og Kul.

En væsentlig Del af Forhandlingerne drejede sig om Lønnedskæring og Svinekort.

Til Bestyrelsen valgtes to Husmandsrepræsentanter, Hmd. Hans Peter Olsen, Tersløse, i Stedet for Vald. Sørensen, Skellebjerg, og Parcell. J. P. Larsen, Kirkerup, i Stedet for Sognefoged Chr. Pedersen, Tjustrup.

— — —

Her slutter Beretningen om Generalforsamlingerne i de svundne femogtyve Aar.

Om selve Jubilæumsaaret er det for tidligt at udtale sig endnu. Det maa være forbeholdt Eftertiden.

Slagteriets Ophavsmand.

I Slagteriets Forhistorie er fortalt om det store forberedende Arbejde, som Dyrlæge Nielsen, Sorø, udførte for at faa Slagteriet oprettet. Dette Arbejde var saa omfattende, at der ikke er noget urigtigt i at betegne ham som Slagteriets Ophavsmand. Der er ingen Tvivl om, at dersom Dyrlæge Nielsen ikke havde været utrættelig til at tale Slagteriets Sag alle Vegne, vilde det ikke være blevet til Virkelighed, i hvert Fald ikke paa det Tidspunkt, det skete. Udviklingen vilde maaske nok have ført med sig, at der en Gang var kommen et Svineslagteri i Sorø; men det var næppe sket saa tidligt, som Tilfældet blev.

I et Tilbageblik over Slagteriets Historie er det derfor paa sin Plads, at det bliver fortalt, hvem Dyrlæge Nielsen var.

Han var rundet af god gammel sjællandsk Bondeslægt. Hans Fader var den stoute, frittalende, kloge Sognefoged i Lynge, Claus Nielsen, som mange af den ældre Slægt endnu vil huske. Claus Nielsen var ikke af dem, der stak sin Mening under Stolen, og mange af de Egenskaber, der kendetegnede ham, gik i Arv til hans Søn, den senere Dyrlæge i Sorø.

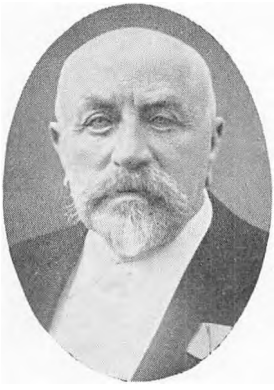

Dyrlæge Nielsen.

Dyrlæge J. S. Nielsen fødtes i Lynge d. 30. Marts 1859. Efter at have taget Dyrlægeeksamen, nedsatte han sig 1881 i Sorø, hvor der den Gang fandtes en gammel Akademi-Dyrlæge Johansen. Nielsen fik straks en stor Praksis, og efterhaanden, som Tiden gik, viste det sig, at det var umuligt for andre Dyrlæger at klare sig i Konkurrencen med Nielsen. Hans „Enevælde" varede saa længe, han selv kunde overkomme at besørge sin Praksis.

Han havde indenfor Veterinærernes Kreds et anset Navn, skrev ikke saa sjældent i deres særlige Tidsskrift og opnaaede at blive Medlem af Eksamenskommissionen ved Dyrlægeeksamen.

Men ved Siden af sin Dyrlægepraxis og sine videnskabelige Sysler fik han Lejlighed til at tage sig af mange andre Ting. Han havde en utrolig Arbejdskraft og kunde overkomme en Mængde. Ganske vist hændte det, at man kunde komme til at vente paa Dyrlægen, men han kom altid, og hans Dygtighed fornægtede sig sjældent, selv i vanskelige Tilfælde.

Han havde et aabent Blik for det samfundsnyttige, og det gav sig Udslag paa mange Maader.

For at nævne det ene med det andet, saa skyldtes det Dyrlæge Nielsens Foretagsomhed, at man fik den smukke Indkørsel til Sorø Nord fra. I Sorø Stræde var der oprindelig mellem Reitzensteins Allé og Kørebanen en Sti med Grøfter ved Siden. Nielsen udvirkede, at Grøfterne blev tilfyldt, og den nuværende Vej anlagt.

Da den første Sorø Højskole oprettedes i Sorø 1883, i det nuværende „Axelhus'" Sidebygning, blev Nielsen Lærer i Husdyrbrug. Senere, da Skolen flyttedes til sin nuværende Plads, var han ogsaa virksom for at skaffe Midler hertil.

Da Høng—Tølløsebanen truede med at trække det nordlige Opland fra Sorø, var Dyrlæge Nielsen ivrig for Anlæg af Sorø—Vedde-Banen. Han var Medstifter af Banken for Sorø og Omegn og Medlem af Bankraadet til sin Død. Ligeledes var han med at oprette Sorøegnens Hesteavlsforening, i hvis Bestyrelse han sad en Tid. Da man omtrent samtidig arbejdede for Oprettelsen af Sorøegnens Landboforening, var han ogsaa stærkt optaget her af og talte dens Sag, naar Lejlighed gaves.

Men den største Indsats til Gavn for Sorøegnen og derigennem ogsaa for Sorø By gjorde han dog ved sit Arbejde for Oprettelsen af Sorøegnens Andelssvineslagteri, hvorom der er fortalt i Indledningen til Jubilæumsskriftet.

1925 indbød Slagteriet Dyrlæge Nielsen til en Fest i „Klubben" for at hædre ham for hans store Arbejde i Slagterisagen, en Hædersbevisning, han fuldt ud havde gjort sig fortjent til. Ved denne Lejlighed var det, han blev Ridder af Dannebrog.

Dyrlæge Nielsen døde d. 23. Maj 1927. Ved hans Død blev det sagt: „Han var sin By en god og nyttig Borger".

Dette Eftermæle tilkom ham saa godt som nogen.

Slagteriets Formænd.

I de 25 Aar, Sorøegnens Andelssvineslagteri har bestaaet, har det kun haft 2 Formænd: afdøde Propr. Jørgensen, Bromme Mølle, og Gdr. J. Chr. Larsen, „Holmegaard", Fjenneslevmagle, sidstnævnte siden 1911.

Det var en Lykke for Slagteriet, at der ved Starten meldte sig til Tjeneste en Mand som Møller Jørgensen. For det første var han en anset Mand, der sad med en stor Bedrift og ledede den med Klogskab og Dygtighed, to gode Egenskaber, der blev rigeligt Brug for ved Oprettelsen af Slagteriet. Møller Jørgensens rige Erfaring paa mange Omraader kom til stor Nytte under Byggearbejdet, og hvad dermed stod i Forbindelse.

Møller Jørgensen.

Da Slagteriet havde begyndt Virksomheden, følte Jørgensen egentlig sin Mission for endt, og det var kun nødtvungent, han lod sig overtale til at fortsætte 1 Aar mere, end han oprindelig havde tænkt sig.

Propr. Fr. Jørgensen var født paa Bromme Mølle 1857. Hans Slægt havde i flere Led været knyttet til Virksomheden her. Han var det sidste Skud paa den gamle Bromme-Møllerslægt og var en værdig Ætling af Slægten.

Da han 1915 solgte Møllen med tilhørende Landejendom og øvrige Virksomheder til den nuv. Ejer, Propr. Højer, flyttede han til Sorø, hvor han døde 1922.

Han blev stedt til Hvile paa Sorø ny Kirkegaard. Men hans Navn er indhugget paa en fælles Gravplade, der er lagt paa Familiegravstedet paa Bromme Kirkegaard, hvor hans Forfædre hviler.

J. Chr. Larsen

afløste, som foran nævnt, Møller Jørgensen, Bromme, som Formand 1911, hvad ogsaa er nævnt under Omtalen af Slagteriets Generalforsamlinger, og siden er han bleven genvalgt Aar efter Aar.

J. Chr. Larsen er født d. 10. Juni 1859 paa Langtoftegaard, Hylstrup By, Alsted Sogn. Fra 1885 har han været Mand paa „Holmegaard„ i Fjenneslevmagle. Han havde kun været Mand i 2 Aar, da han fik sin første offentlige Bestilling: som Bestyrelsesmedlem af Fjenneslev Mejeri, men det var Begyndelsen til en lang Række Hverv i Offentlighedens Tjeneste. Fra 1895 til 1900 var han Mejeriets Formand, blev en Aarrække Formand for Fjenneslev Forsamlingshus, sad i Alsted-Fjenneslev Sogneraad, og var Raadets

J. Chr. Larsen.

Næstformand i 3 Aar. Desuden var han Medlem af Skolekommissionen. — 1890 blev han Distriktsvurderingsmand for Sorø Birk for Kreditkassen for Landejendomme i Østifterne og fik et Sølvbæger, da han havde udført Hvervet i 30 Aar. Endvidere blev han Vurderingsmand for umyndiges Midler, Fjenneslev Brugsforenings første Formand, Medopretter af Sorøegnens Hesteavlsforening og Formand for Sorøegnens Landboforening fra dens Oprettelse 1901 til 1919. Endvidere skal nævnes, at J. Chr. Larsen i 1909 kom ind i Bestyrelsen for „De samv. sjæll. Landboforeninger". Under Verdenskrigen var han Medlem af Amtsnævnet for Sorø Amt, i en Aarrække i Bestyrelsen for Understøttelsesforeningen for trængende forhenv. Landmænd, ligesom han en længere Tid var Medlem af Bankraadet for Banken for Ringsted og Omegn.

Det er en lang Række offentlige Tillidshverv, der har været betroet J. Chr. Larsen; men det mest omfattende er dog nok det, der blev overdraget ham, da han 1911 valgtes til Sorø Slagteris Formand.

Naar Slagteriet gennem de svundne 25 Aar har indtaget en smuk Plads blandt Danmarks Andelssvineslagterier, har det haft sin store Betydning, at Formanden under alle Omskiftelser har været den samme fra 1911 til Dato. Der er derved kommen en Fasthed i Ledelsen, som har været til Gavn for Landmændenes store Sammenslutning gennem et økonomisk fint Resultat.

Direktørerne.

Sorøegnens Andels-Svineslagteri har — naar man undtager den første — været ualmindelig heldig, hvad Direktører angaar. Det er ikke saa lidt, at Slagteriet har haft 5 Direktører i 25 Aar, og det kunde naturligvis let være kommen til at gaa ud over Foretagendet. Andelshaverne har selvfølgelig heller ikke været glade ved at skulle skifte saa tit. Men Lykken har været Slagteriet gunstig. For hver Gang, der er skiftet Direktør, er der kommen en anden, som fuldt ud kunde træde i sin Forgængers Fodspor.

Her skal ikke forsøges at give en Karakteristik af de 4 Direktører: Emborg, Mehlsen, Jensen og Hansen. Hvad der er sagt foran, er sikkert tilstrækkeligt til at kendetegne dem. Hvad godt, de har udrettet for Sorø Slagteri, er aabenbart for alle, der har kendt eller kender dem.

Chr. Emborg

er født d. 5. December 1883 i Horsens og kom i Lære ved Horsens Andelssvineslagteri fra 1900—1906. Efter et Ophold i England Bogholder ved Løgstør Andelsslagteri, og herfra gik Vejen til Direktørposten ved Sorøegnens Andels-Svineslagteri, hvor han virkede fra Marts 1912 til 31. December 1916, da han overtog Pladsen som Direktør for Esbjerg Andels-Svineslagteri.

Chr. Emborg.

J. Mehlsen.

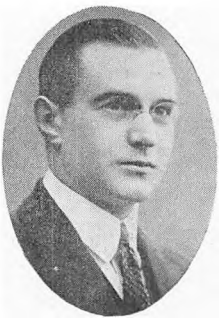

J. P. Jensen.

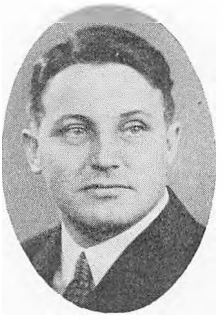

A. Hansen.

J. Mehlsen

fødtes d. 1. Maj 1885 paa Jebjerggaard i Salling, tog Preliminæreksamen i 1907 og fik Kontorplads paa Andelsslagteriet i Skive fra Januar 1908, hvor han i de sidste Aar var Bogholder til 1917. I 1913 havde han et halvt Aars Ophold hos det kendte Firma L. N. Ladefoged & Co., London. Den 1. Januar 1917 tiltraadte han Stillingen som Direktør ved Sorø Slagteri, hvilken Plads han havde til den 1. Maj 1926, da han overtog Stillingen som Direktør paa Slagelse Andelssvineslagteri.

J. P. Jensen

er født d. 1. Januar 1897 som Søn af Gdr. Lars Jensen og Hustru, Tvindelstrup. Ansat ved Ringsted Andelssvineslagteri fra 20. August 1913 til Oktober 1916. Det sidste halve Aar af Læretiden i Ringsted arbejdede Jensen i Slagteriet og gennemgik alt forefaldende Arbejde i Eksportslagteriet. Fra 1. November 1916 til Oktober 1917 besøgte han Købmandsskolens etaarige Dagskole og aftjente derefter sin Værnepligt fra 13. Decbr. 1917 til 20. Decbr. 1918. Fra Januar 1920 til April samme Aar besøgte J. Højskolen Fircroft ved Birmingham og fik saa Ansættelse i Firmaet Nielsen Ladefoged & Co., London. Herfra rejste han hjem 1921 og var beskæftiget et Par Aar ved Landbruget og var Elev paa Tune Landboskole Vinteren 1922—23. Jensen fik derefter Stipendium til en Rejse til U. S. A., hvor han opholdt sig fra Maj 1923 til April 1924. 1. November 1925 fik han Plads som Bogholder ved Sorø Slagteri og blev Direktør s. St. fra Maj 1926. I Marts 1932 overtog han Stillingen som Direktør ved Frederikssund Andelssvineslagteri.

A. Hansen

fødtes 23. Januar 1897 i Egøje, Herfølge Sogn ved Køge. Uddannet paa Køge Andelssvineslagteri. Fra 1918 til 1920 ansat ved Speditørvirksomhed i København. Fra 1920 til 1932 havde han Ansættelse paa Køge Slagteri, kun afbrudt af kortere Ansættelse hos et Fødevaregrossistfirma i Bristol og hos en Baconagent i London. Fra 1922 til 1932 varetog Hansen Stillingen som Bogholder ved Køge Slagteri. Fra 17. Marts 1932 Direktør for Sorøegnens Andels-Svineslagteri.

Da Slagteriet brændte.

Branden 1928 bør have sin særlige Omtale, da den kom til at spille en Rolle m. H. t. Slagteriets fremtidige Indretning, og fordi der knyttede sig flere mærkelige Omstændigheder til Begivenheden, navnlig ved Brandens Bekæmpelse.

Man var kun faa Dage inde i det nye Aar, da den skæbnesvangre Begivenhed indtraf: Natten mellem d. 3. og 4. Januar.

Ilden opstod efter Midnat og opdagedes ved 2-Tiden af Direktørens Husassistent, der vaagnede ved, at der trængte Røg ind i hendes Værelse, som laa i den østre Ende af Forhuset. Hun væk-

kede Dir. Jensen, der øjeblikkelig alarmerede Brandinspektør Sick, som lod Meddelelsen gaa videre til Brandmandskabet. Samtidig alarmerede Direktøren Motorsprøjten i Ringsted, der kom til Stede i Løbet af en halv Time, og Slagteriets Formand blev hentet.

Sorø Brandvæsen mødte hurtigt paa Brandstedet, men var kun forsynet med en Haandsprøjte og Slangemateriel, da man først vilde se, om der var Brug for Motorsprøjten, som Byen var fælles med Akademiet om, og som henstod i dettes Sprøjtehus. Her blev den ogsaa staaende, da Ringsted Motorsprøjte og det tilhørende Mandskab helt overtog Føringen og bekæmpede Ilden med saa stor Kraft, at dens Fremtrængen var standset i Løbet af en Timestid.

Forhuset blev reddet; størst Skade var der sket i den østlige Del, hvor Ilden var opstaaet, og hvor Loftet brændte igennem. Værst gik det ud over Mellembygningen, hvor der fandtes Kontorer, Dyrlægekontrol m. v. Svalehallen hang fuld af Svin, og her trængte Røgen ind.

Det lykkedes at redde en Del af den nygifte Direktørs Bohave; men Lejligheden blev slemt medtaget af Ild og navnlig af Vand.

Da Ilden var brudt ud paa et sent Tidspunkt af Natten, overværedes Branden kun af faa Mennesker, nærmest af saadanne, som havde været paa Nytaarsvisit og var for Hjemgaaende i de smaa Timer. Det vakte derfor megen Overraskelse i Byen og Egnen, da det om Morgenen fortaltes, at Slagteriet var brændt, Naa, dette skulde nu ikke tages for bogstaveligt. Saa, man kun Slagteriet ude fra Absalonsgade, kunde man godt gaa forbi uden at opdage noget særligt, og det fortaltes, at en af Byens Borgere var gaaet der forbi flere Gange Dagen efter Branden og ikke lagt Mærke til noget. Han fik først at vide, at der havde været Brand paa Slagteriet, da han om Aftenen læste sin Avis!

Men dette var dog nok en Overdrivelse og et Udslag af Folks Trang til at finde noget morsomt ved alting.

Branden gav forøvrig Anledning til adskillige Indlæg i de stedlige Blade, og det var ikke lutter Lovord, der lød over Sorø Brandvæsen. Diskussionen medførte forresten, at der skete en Ændring i Forholdene m. H. t. Sprøjtevæsenet.

Tilførslen af Svin til Slagteriet maatte selvfølgelig aflyses; men allerede Mandag d. 9. Januar kunde Slagtningerne genoptages.

I Omtalen af Generalforsamlingen 1928 er nævnt, hvor meget Skaden blev vurderet til paa Bygningerne, Inventar, Lager m. v.

Dir. Jensen gjorde en Englandsrejse for at afsætte det beskadigede Flæsk, hvad ogsaa lykkedes.

Nu, 6 Aar efter, behøver det ingen Hemmelighed at være, at Branden ikke betød noget Tab for Slagteriet.

Slagteriet i Viser og Vers.

Der var en Gang, men det er snart længe siden, da Sorø Slagteris Andelshavere havde baade Raad og Lyst til at komme sammen for at glæde sig lidt i hverandres Selskab. Det var før Krisetiden, og før det gode gammeldags Humør var sat paa Døren. Da bænkede man sig om de lange Borde i „Klubben"s Sal og spiste en Gang Flæskesteg og Medister af Slagteriets egne, gode Produkter, drak et Bæger til, holdt Taler eller hørte paa Taler, alt eftersom Evnerne og Lysten nu var indstillet paa.

Og saa sang man en Vise, gjort til Lejligheden, sang den maaske to Gange, dersom den faldt i god Jord, og „Talenterne" var tilstrækkeligt fugtede. Der var godt gammeldags sjællandsk Humør ved disse Slagteri-Sammenkomster. Man glædede sig til dem længe før, og talte om dem længe efter.

Det var festligt, naar Andelshaverne med deres Paarørende mødtes til disse Gilder, selv om der ikke var anden Underholdning end den, man hjalp hverandre med.

Blandt andet sang man, som før sagt. Da disse Lejlighedsviser under en skæmtende Form afspejlede, hvad der rørte sig i Tiden, fortrinsvis indenfor Slagteriets Kreds, kan det vel forsvares nu tilsidst at fremdrage nogle af disse Viser og Vers, som maaske hos en og anden vil fremkalde glade, gamle Minder.

Vi begynder med en Vise fra Aaret 1914, det Aar, Verdenskrigen udbrød. Men Festen, hvortil Visen blev lavet, holdtes, før man drømte om Krigens Elendighed, hvad der fremgaar af dens Titel, der i sin Omstændelighed lød saaledes:

„Slagterivise, gjort i Anledning af Sorø Slagteris Fest d. 18. Februar Anno 1914, og i Anledning af det Ord Hokuspokus, som er et forunderligt Ord, især i et Slagteriregnskab."

Her er en Forklaring nødvendig.

Ved et andet sjællandsk Slagteris Generalforsamling kort før havde man bebrejdet Ledelsen, at det økonomiske Resultat ikke var

saa godt som i Sorø. Vedkommende Slagteris Formand lod sig da henrive til at at sige, at man i Sorø maatte have lavet noget Hokuspokus ved Regnskabet. Det er det, der hentydes til i Visen. Forøvrigt gav den Anledning til, at Formanden for det Slagteri, der sigtes til, senere udtalte, at man havde sunget — Smædeviser, var det vist, han kaldte det.

Nedenfor gengives Visen i sin Helhed; saa kan Læseren selv dømme om, hvorvidt Betegnelsen „Smædevise" var berettiget. Den gik paa Melodien „Peder Skøt i Barndomsalder". Her er den:

I de gode gamle Tider
slagtede man selv sin Gris,
salted' sine Flæskesider,
brød sig ej om nogen Pris,
uden Hokuspokus man
fyldte Karret til dets Rand. —

Nu med Svinene man kører
sporenstrengs til Sorø hen,
man om Svineprisen hører:
„Mon den stiger snart igen?"
„Falder den! Det var en Skam!
Prisen helst bør være stram".

Stram det var den, altsaa Prisen!
i det sidst forgangne Aar,
vi var rigtig „med paa Grisen",
derfor Overskud man faar,
— Hokuspokus filias! —
det os kommer ret til Pas.

Lad saa kun de andre skumle!
Hvad vi fik, det har vi faa't!
Lad forblommet dem kun mumle
„Hokuspokus"!, naar vi blot
har et Slagteri, som kan
mod de andre holde Stand.

For vor Formand vil vi tømme
ud til Bunds en bredfyldt Skaal!
Direktøren vi berømme,
han er vant til Skrig og Skraal,
— Svineskrig naturligvis! —
han os skaffer høj'ste Pris.

Slagteriet leve længe
og gaa fremad Aar for Aar,
skaffe rigtig mange Penge
saa det højt i Kursen staar!
Derpaa tømmer vi vort Glas!
Hokuspokus filias!

Efter Generalforsamlingen 1916 sang man ved Fællesspisningen en Vise, der blev skrevet og trykt i den Tid, der gik mellem Generalforsamlingens Slutning og Spisningens Begyndelse. Det fremgaar af Visen, at Generalforsamlingen har forløbet meget „smertefrit". I et af Versene hedder det nemlig, at „vi var næsten færdig, før rigtig vi fik fat".

Bl. a. sang man:

„Der blev end ikke snakket
om Grisens store Svind,
nej, der blev bare takket
af et bevæget Sind".

Der blev forhandlet om Udstationering af Orner, hvorom det hed:

„At skaffe bedre Orner
man og var villig til
man vilde ogsaa køre
dem i Automobil".

Formanden og Direktøren fik denne Salut:

„Hurra for Direktøren
og for vor Formand skrap!
I Ringsted holdt de Søren,
ej heller I. C. slap".

I Januar 1917 maatte Slagteriet tage Afsked med Direktør Emborg, der havde faaet Plads som Leder af Slagterierne i Esbjerg og Struer. Der blev holdt en Afskedsfest for ham, og Slagteriets Husdigter havde ogsaa redet Pegasus'en ved den Lejlighed.

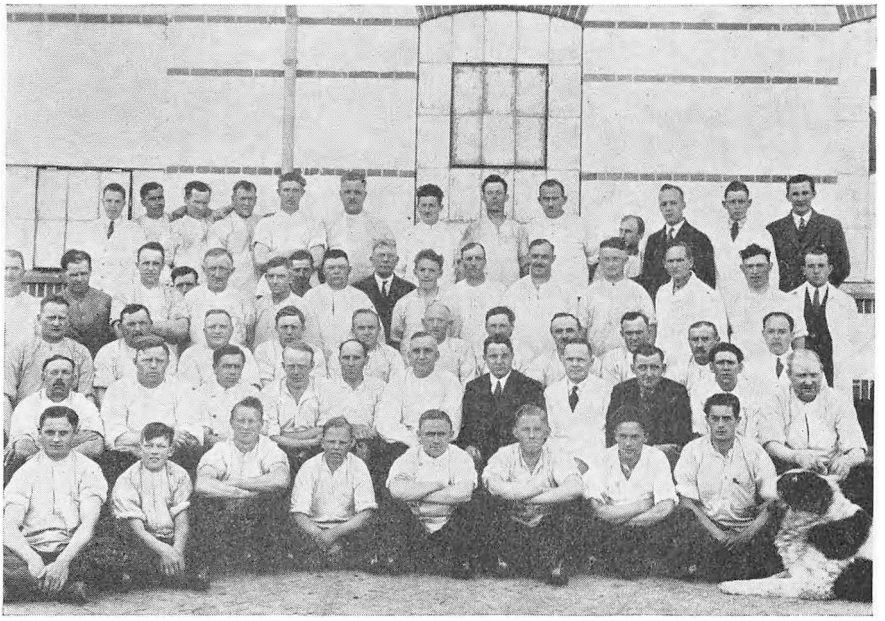

Slagteriets Personale 1934.

Det hed om den bortdragende Direktør bl. a.

„Da Emborg hid mon' stævne
til Sorø Slagteri,
da var det ved at revne,
det gik kun maadeli',
men naar det dog holdt sammen
til Sørøegnens Gammen,
da skyldtes det, at Emborg fik
det hele sat i Skik".

Efter Generalforsamlingen 1921 var der igen Fællesspisning. Det var i en Tid, da der endnu var Penge mellem Folk. Og

Slagteriet havde givet en meget stor Efterbetaling, hvad der fremgaar af nedenstaaende. Men før man sang herom, mindedes man Tiden, der gik forud for Slagteriets Oprettelse:

„I Slagelse, Ringsted og Køge
de sa'e: „Vorherre bevar's!
De vil i Sorø forsøge
at lave Pølser og Fars!
Monstro de Folk da er gale
at røjle sig saadan op?" —
Ja, saadan lød deres Tale.
I Sorø der sa'e man: „Stop"!

Vel er vi just ej af de store
og regnes for Askepot,
men se, hvad saa end I gjor'e,
vi gjor'e det ligesaa godt".

Saa kommer Versene om Overskudet:

„I Slagelse nys gav de fjorten
smaa Øre i Overskud,
men afklædt de bliver til Skjorten,
saafremt de med femten skal ud".

Der sigtes her til, at Direktøren for Slagelse Slagteri ved Generalforsamlingen der havde udtalt, at de kunde have givet 15 Øre i Overskud; men „saa var Bunden bleven skrabet".

I Sorø gik man ikke af Vejen for at give 30 Øre:

„I Sorø man uden at nyse
gi'r tredive Øre med Glans;
et saadant Eksempel maa lyse
saa vide til Lands og til Vands!"

Man undres ikke over, at efter et saadant Resultat faar Formanden og Direktøren en Hyldest:

„Et Hurra for I. C. og Mehlsen
til Slut vil vi stemme i.
Gid længe med Lykke og Helsen
de styre vort Slagteri!"

Slagterm. Jensen.

— — —

De, der oplevede Aarene, da Verdenskrigen tændte Europa i Brand, husker, at dens Dønninger ogsaa naaede vort Land i Form af Prisreguleringer, Sukkerkort, Brødkort og Kort paa næsten alt muligt. Der var meget, man ikke maatte, og mange Ting, man skulde tage sig i Agt for. Efterfølgende Vise fra en Slagterifest i den Tid giver en lille Forestilling derom. Visen var skrevet til den svenske Melodi „Der

gingo tre jenter i solen", maaske bedre kendt fra „Der bo'de en Kejser i Kina". 4 af Visens Vers lød saaledes:

„Vor Formand det Bud lod udstede:
I „Klubben" vi samles til Fest!
Men det blev en sorgblandet Glæde,
da Budskabet ret man fik læst.
Man sine Øjne gned,
da man fik den Besked:
Det fire en halv er, at I det vèd!
Man fandt, den Pris var drøj,
og gjorde saa lidt Støj,
men trak dog tilsidst i sit gode Tøj.

Og nu er vi bænket om Bordet,
faar Fiskefilé og Kalkun,
og glade nu alle ta'r Ordet,
mens Maden er Genstand for „run".
En snakker om sin Gris,
og én om Majsens Pris,
en tredje om Krigen naturligvis.
At den er gru'lig gal
med al den Maksimal
beviser en fjerde med tørre Tal.

Og hvis man til Mølle vil sende
en „Slump", maa man vel passe paa,
for ellers saa let det kan hænde,
at gruelig galt det ka' gaa:
Er der „forbuden Frugt"
i Sækken indelukt,
saa ligger der straks et forfærd'ligt Hus,
en 2—3 Hvedekorn,
ja, saa er man forlorn,
og lettet man bliver for 100 „Krus".

At Verden er gaaet af Lave,
vi alle begribe nok kan,
alligevel godt vi det have
i dette velsignede Land;
trods Sukkerkort med me'r,
trods Ævl med Poul og Per,
vi sidder dog lunt, som vi sidder her.
Lidt Vrøvl er der iblandt;
men det er vist og sandt:
et Land, der er bedre, ej let vi fandt".

Efter Generalforsamlingens Slutning d. 11. Februar 1926 besteg Husdigteren straks sin Pegasus, og ved Fællesspisningen om Aftenen kunde han møde med Resultatet i en Vise, hvoraf følgende Vers hidsættes:

„Vor Generalforsamling nu
er godt og vel til Ende,
derfor er I. C. glad i Hu,
det kan vi alle kende.
Om Flæsk og Æg han gav Besked,
og naar han Tungen faar paa Gled,
saa I. C. grumme meget vèd,
sit Lys han klart la'r brænde.

Sin jyske Røst vor Direktør*)
i Dag har ladet smøre;
hvis man det ikke vidste før,
saa fik af ham vi høre,
hvor meget Svind pr. Gris der var,
hvad „Reb og Wrappers" kostet har,
hvordan vort Slagteri sig bar
nøjagtigt paa en Øre.

At Overskudet det var godt,
vi kan med Sandhed sige,
saa højt er næppe mange naa't
i hele Danmarks Rige.
I Slagelse kun 6 de fik
pr. Kilo, den var besk, den Drik,
men Olesen, den lille Strik,
vil ej for Sorø vige.

„Hør, kære Børn, jeg siger jer,
— og det er i sin Orden! —
vi kunde givet meget mèr',
ja tænk jer — over fjorten!
Men I har allerede faa't
paa Forskud, rigeligt og flot,
og det er heller ikke godt
at klædes af til Skjorten".

I 1923 var man naaet saa vidt, at der maatte en Udvidelse af Slagteriet til. Derom hedder det i en Vise fra 9. November, da der blev holdt Rejsegilde:

„Det ej længer kunde gaa,
Rummene var altfor smaa,
Svinene bli'r fler og fler:
tyve Tusind og lidt mer".

Beslutningen om Byggeriet var taget paa Generalforsamlingen om Foraaret. Bestyrelsens Forslag, der lød paa 60,000 Kr., faldt adskillige for Brystet; men Udvidelsen blev vedtaget:

„Vi udvide maa igen",
sagde saa Bestyrelsen. —
Tredsindstyve Tusinde!
Det var li'godt knusende.

Men, hvad der skal til, skal til!
Selv om man kun nødig vil,
Andelshaverne si'er Ja,
det vil helst vor Formand ha'".

Ved Generalforsamlingen d. 16. Februar 1924 gav Formanden en Redegørelse for hans og andre Slagterimænds Englandsrejse i Anledning af, at det paatænktes at oprette en ny Dampskibsrute til England.

Herom sang man ved Festen om Aftenen:

„I. C. har rejst flere hundrede Mile,
for en Rute ny til England vi jo have skal.
Og fra Korsør han til London mon' ile
lige lukt igennem Kejser Wilhelms Kiel-Kanal.
Han forsikre kan:
Der er fuldt af Vand,
sejle Flæsket derigennem, det gaar sagtens an.

*) Dir. Mehlsen.

Men D. F. B., de vil sejle om Skagen,
de vil ikke gerne gennem Tysklands Rendesten,
og inden længe oprinder nok Dagen,
da vort Flæsk det sejler rundt om Skagens gamle Gren.
Engelskmanden da
faar sit Flæsk herfra
pænt og propert, sundt og friskt, som han det helst vil ha'".

Det var en Overgang, at man ivrigt drøftede, om de hvide eller de sortbrogede Svin var de bedste. Denne Drøftelse satte ogsaa sit Spor paa Visen ved denne Lejlighed:

„Nu skal vi til og ha' finere Grise,
vi skal ha' System i Sorøegnens Svineavl.
Damslund vil sagtens de sortbroged' prise,
medens andre siger, at det er det bare Skravl,
og endnu en Tid
vil der staa en Strid
om vor Gris skal være sort, om den skal være hvid.

Da Slagteriet havde bestaaet i 15 Aar, holdt man d. 13. Febr. 1925 Fest efter Generalforsamlingen. Visen, der var skrevet i Dagens Anledning, begyndte med et Tilbageblik paa den Tid, da der arbejdedes for Slagteriets Oprettelse:

„Og det var i Aaret Nittenhundrede og ni,
da var paa Sorøegnen Nyt i Gære,
da lagde for et Slagteri man sine Kræfter i,
afhængig mer man ikke vilde være
af Slagelse og Ringsted, der var saa store paa'et
fordi, at de før Sorø et Slagteri ha' faa't.
Sorø vilde med,
og saa man drog af Sted:
Vest og Øst og Nord,
og saa til Syd man for
at tegne Svin i Mængde til et Slagteri i So'r;
en halv Snes Tusinde man ogsaa naaed'.

Men tænk, hvor der blev skumlet, og hvor i Sky man skreg:
„Det hele hænger ikke rigtig sammen!
De mange Svin, det er kun en simpel Svindelstreg,
og snart de faar kun Skaden, ja og Skammen!
De Svin, som de har tegnet, de er kun af Papir,
det hele er kun Humbug, hør efter, hvad jeg si'er:
Hver en Gaardskarl har
sig tegnet, den er klar,
for et Hundred' Svin,
det er det bare Grin!
I Sorø faar de aldrig et Slagteri! Se til!" —
I Slagelse og Ringsted sa'e de: „Amen!"

Samme Aar, d. 13. Juli, blev der afholdt en Fest for Dyrlæge Nielsen, Sorø, der med Rette bar Navnet „Slagteriets Fader". Naturligvis kvad man ogsaa en Vise til hans Pris, og i den blev der selvfølgelig hentydet til hans store Arbejde for Slagteriet:

„Og for Sorø Slagteri
lagde Nielsen Kræfter i,
kørte rundt og tegned' Svin,
det var ej det bare Grin".

Med særligt Henblik paa dette Arbejde, Blomsten af hans Livsværk, hed det tilsidst:

„Vi vil sige Nielsen Tak
for det store Læs, han trak.
Han vor varme Hyldest faar.
Tak for alle svundne Aar!"

Ogsaa senere blev der skrevet Viser; men da Slagterifesterne omsider holdt op, stoppede „Sangens Kilde".